

SZUBOTICA
MAJ IOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-88
Cserkőmlő 6-10. 6-88

egyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Közzététel
munka nap, hétfő és
csütörtök napokon is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. NOVEMBER 7.

304. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Botrányt rendeztek a nacionalista diákok a bécsi egyetem rektoravatásán

Megszállták az aulát és nem engedték be a socialista és zsidó diákokat

Bécsből jelentik: A bécsi tudományegyetem keddi déli tizenkét órára kitűzött rektoravatási ünnepségét *sulyos botrány előzte meg*. Az ünnepségre a köztársaság elnöke és Schöber kancellár is hivatalosak voltak. A rektor, dr. *Gletsch* Vencel már az épületben tartózkodott, amikor

az épület előtt összegyűlt német nemzeti diákság váratlanul rohamot intézett az egyetem ellen és megszállta az aulát.

Az avatási ünnepségre érkező socialista és zsidó diákokat nem engedték be az egyetemre. A szociáldemokrata és zsidó diákok a baloldali diákszövetség egyesületének helyiségében gyülekeztek, ahonnan zárt menetben az egyetem épülete elé vonultak. A felvonulás hírére nagyszámu rendőrsapat érkezett az egyetem elé s kettős kordont vont az épület körül. Elzárták az egyetem felé vezető utcákat is. Háromnegyed tizenkettőkor ért a felvonuló baloldali diákság az egye-

tem környékére, a kettős kordonon azonban csak néhány diák tudott áthatolni, a többit az erős rendőri készültségek óriási erőfeszítések árán a mellékuocákba szorították vissza.

A kordonon átjutott socialista és zsidó diákok röprakatokat osztogattak az egyetem előtt, amelyekben tiltakoztak a nacionalista diákság eljárása ellen. Közben általános verekezés és pofozkodás támadt,

amely csak a rendőrség beavatkozására szűnt meg. Az egyetem lépcsőit nagynehezen megtisztították a verekedőktől, úgyhogy mire Miklas köztársasági elnök és Schöber kancellár az egyetem elé érkeztek, a terep már tiszta volt és Miklas elnök és a kancellár csak a rendőrség jelentéséből tudták meg, hogy mi történt. Ezután megkezdődtek az avatási ünnepségek, amelyeken azonban az ifjúságot csak néhány nacionalista diák képviselte.

Az angol alsóház leszavazta Baldwin bizalmatlansági indítványát

Vita az angol-orosz diplomáciai viszony helyreállításáról

Londonból jelentik: Az alsóház keddi esti ülésének utolsó tárgya az angol-orosz diplomáciai kapcsolat helyreállításának kérdése volt. A kormány *Macdonald* miniszterelnök és *Henderson* külügyminiszter aláírásával ellátott indítványt terjesztett be, amelyben

kívánatosnak mondja a diplomáciai kapcsolatok újrafelvételét és felkéri az alsóházat, járuljon hozzá a *Henderson* és *Dovgalevszki* között létrejött megállapodáshoz.

A javaslatot *Henderson* külügyminiszter indokolta meg. Rámutatott arra, hogy az október harmadikán aláírt megállapodásban a szovjetkormány kötelezte magát arra, hogy tiszteletben tartja az 1924. évi egyezmény rendelkezéseit, amelyek szerint a szovjet-hivatalnokok semmiesetre sem folytathatnak politikai propagandát.

Lloyd George a liberális párt nevében a diplomáciai kapcsolat helyreállítása mellett szállott szóra

és rámutatott arra, hogy a jelenlegi állapot óriási veszteségeket okozott az angol kereskedelemnek.

A konzervatív párt szónokai hevesen támadták a javaslatot,

Baldwin volt miniszterelnök bizalmatlansági indítványt terjesztett be a kormány ellen.

Az ellenzéki szónokok közül utolsónak *sir Austin Chamberlain* szólalt fel. *Sir Austin Chamberlain* rámutatott arra, hogy Oroszország a lehető legnagyobb előnyt akarja magának biztosítani a nemzetközi szerződésekből, anélkül azonban, hogy maga betartaná a szerződéseket. *Chamberlain* az orosz-angol kereskedelmi kapcsolatok csökkenésében az orosz kormány pressziós eszközét látja. Mindkét fél azt állítja, hogy a tárgyalások során a másik engedett, azonban az angol fehér könyv tanúsága szerint *Henderson* volt az, aki engedni kényszerült elveiből.

Az ellenzéki felszólalásokra *Dalton* külügyi államtitkár válaszolt a kormány nevében és azt fejtette, hogy az 1924. évi kereskedelmi szerződés rendelkezései elavultak, bizonyos részei azonban alkalmasak az új szerződési tárgyalások alapjául. A diplomáciai immunitás terén a kormány nem akarja kiterjeszteni az előjogokat, másrészt azonban nem szabad elfelejteni, hogy a kereskedelem Oroszországban állami monopólium és a szovjetkormány ezért kérheti a diplomáciai előjogok kiterjesztését. A kormány gondosan felülbírálja a kérdés különböző oldalait. *Dalton* annak

a reményének adott kifejezést, hogy az Oroszországgal való viszony újrafelvétele csökkenti fogja a konzervatív kormányok tevékenykedése által okozott bizonytalanságot és növeli a stabilitást, valamint hozzá-

Henderson és *Macdonald*
távoznak az alsóház üléséről

járul ahhoz, hogy a két ország viszonya a jövőben lényegesen javuljon és megszilárduljon.

Az alsóház ezután 324 szavazattal 199 ellenében elvetette *Baldwin* bizalmatlansági indítványát.

Érdekes, hogy három konzervatív képviselő: *Lady Astor*, *Jon Muchan* és *Boodby* is a kormány mellett szavazott.

A parlamenti munkaspárt keddi ülésén a szélsőbaloldal hevesen támadta *Miss Margaret Bondfield* munkaügyi minisztert, mert nem járult hozzá a szélsőbaloldalnak ahhoz a kívánságához, hogy a munkanélküli segélyt heti egy fontra emeljék. A munkaügyi miniszter arra hivatkozott, hogy ez évi tíz millió többletkiadást jelentene. Meglehetősen heves vita után elhatározták, hogy az ügyet a minisztertanács elé viszik.

A bolgár kormány és a keleti jóvátétel

A francia sajtó attól tart, hogy Bulgária követni fogja Magyarország példáját

Párisból jelentik: A keleti jóvátételi konferencia bolgár delegációjának köréből származó információ szerint a bolgár delegáció — *Ljapcev* miniszterelnöktől kapott utasítás értelmében — elfogadhatatlannak jelenti ki és visszautasítja a bolgár jóvátételnek azt a tervezetét, amelyet a bizottság megoldásul szánt.

A *Volontaire*, a keleti jóvátételekről írva, nagyon sajnálatosnak mondja, hogy a magyar kormány eddig nem volt hajlandó legalább elvből hozzájárulni a kompromisszumos megoldáshoz. Reméljük — írja a lap — hogy Magyarország még nem mondta ki az utolsó szót és nem fogja veszélyeztetni a keleti jóvátételi probléma megoldását, amire feltétlenül szükség van.

Az *Excelsior* a keleti jóvátétellel kapcsolatban aggodalommal kérdezi, hogy Bulgária nem fogja-e követni az ellenállásban Magyarország példáját.

Misovics Vidoje segédbán a dunai bánóság megszervezéséről

Noviszadi újságírók küldöttsége a segédbánnál

Noviszadról jelentik: Hétfőn este érkezett meg Noviszadra *Misovics Vidoje* volt raskai főispán, a dunai tartomány segédbánja. *Misovics Vidoje* kedden megbeszélést folytatott *Popovics* Dáka bánnal és dr. *Borota* Branisláv noviszadi polgármesterrel. A segédbán már elfoglalta hivatalát, hivatalos munkáját azonban csak néhány nap múlva kezdi meg.

A segédbán szerdán reggel fogadta a sajtó noviszadi képviselőit, akik testületileg jelentek meg előtte és üdvözölték. A segédbán megköszönte az üdvözlést, majd barátságos beszélgetésbe bocsátkozott az újságírókkal. Arra a kérdésre, hogy hogyan fogják a bánóság megszervezni és milyen lesz az adminisztratív hatásköre, *Misovics Vidoje* segédbán többek között a következőket mondta:

— A bánóság adminisztratív hatásköréről és a bán vezetőség munkájának irányáról még korai beszélni és a bánóság hatáskörét még nem lehet pontosan körvonalazni. Ezt a kérdést előbb a kormány fogja rendezni. Mindenesetre megállapítható, hogy a kormányzás decentralizálása nagyon előnyös országunkra, de ezt nem szabad összetéveszteni a hatalom decentralizálásával. Az ország régi beosztása, amely szerint harminchárom tartomány volt, több okból nem volt szerencsés. A tartományok vagy túlságosan kicsinyek, vagy túlságosan nagyok voltak. Igen hátrányos volt az is, hogy a tartományok gazdasági és adminisztratív hatáskörét nagyon szűk területre korlátozták.

— Ami a bánóságok anyagi helyzetét és költségvetési biztosítékait illeti, ezek teljes mértékben elintéztést nyertek. A kormány kelő időben értesítette az önkormányzati testületeket és főként a tartományokat, hogy nem léphetik túl az előirányzott költségek határait. Ilyen módon az új tartományok anyagi helyzetét. A bánóság költségvetésének kérdését egyébként a bánóság hatáskörének egyéb függőben levő kérdéseivel egyidejűleg rendezik.

Az újságíróknak a bánóság munkaprogramjára vonatkozó kérdéseire a segédbán a következőket mondotta: — Én egyike vagyok azoknak a szerbiaiaknak, akik 1920-ban elsőként jöttek ezekbe az országrészekbe. Akkor szerémségi főispán voltam és nyíltan megmondhatom és tapasztalataim igazolják, hogy az ország új beosztása rendkívül előnyös országunk fejlődésére. A bánóságok megteremtésével megszűntek azok a választófalak, amelyek népünk egyes rétegei közé ékelődtek és ilyen módon fognak megszűnni mindazok az ellentétek, amelyek megakadályozták az országot fejlődésében. A kormányzás decentralizálását egyébként az elmúlt tíz év alatt már több igen nagy tekintélyű férfi ajánlotta és csak örülhetünk, hogy az új kormány ezt végrehajtotta.

A beszélgetés során *Misovics Vidoje* segédbán

örömeinek adott kifejezést, hogy egy ilyen nagy kulturájú terület segédhíjának nevezték ki. A dunai bán-ságot a legkulturáltabbnak és legfejlettebbnek tartja az összes bán-ságok között és arra fog törekedni, hogy ezt a fokot ne csak megtartsa, hanem tovább fejlessze.

Meglepően szépnek találta a bán-ság székvárosát, Novis-zadot. Nyilatkozatát azzal fejezte be a segédhíján, hogy véleménye szerint az ország keleti részében három új óriási központ van fejlődőben: Beograd, Novis-zad és Szkoplje.

November 16-ikán kezdődik a bán-sági közigazgatás munkája

A bánoknak november 15-ikén távirati jelentést kell tenniük hivatalaik átvételéről

Beogradból jelenti az Avala: Zsivkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszter rendeletet adott ki a főispán-ságok és tartománygyűlések likvidálásáról, egy másik rendeletben pedig, amely szintén most jelent meg, a bán-sági hatóságok működésének megkezdéséről intézkedik és körvonalazza azokat a módokat, amelyek szerint a tartománygyűlés képviselőit a bán-sági közigazgatásnak át kell vennie.

Az első rendelet szerint a főispán-ságoknál alkalmazott tisztviselőket rendelkezési állományba kell helyezni és egyenként kell eldönteni azt, hogy továbbra is megmaradjanak-e a bán-ság szolgálatában, vagy pedig nyugdíjazzák, esetleg elbocsásásuk őket. Kimondja a rendelet, hogy elsősorban azokat a tisztviselőket kell átvenni a bán-sági közigazgatási szolgálatba, akiknek teljes egyetemi képzettségük van és mint tisztviselők jó kvalifikációt érdemeltek ki. Az alacsonyabb

rangosztályban lévő tisztviselőkre vonatkozólag a rendelet úgy intézkedik, hogy ezeknek ügyében a takerékossági szempontok figyelembevételével kell intézkedni. A szolgálai állások betöltésénél a rendelet szerint előnyben kell részesíteni azokat a pályázókat, akik a bán-ság székhelyéről valók, míg a régi tartománygyűlési főispán-sági és egyéb szolgálkat el lehet bocsátani.

A második rendelet szerint a bánoknak november 15-ikén távirati jelentést kell tenniük a belügyminiszternek arról, hogy az egyes tartományi főispánok és helyetteseik megszüntették működésüket, november 16-ikán pedig arról kell ugyancsak távirati uton referálniuk, hogy átvették hivatalaikat és megkezdődött a bán-sági közigazgatás munkája. A tartományi igazgatás likvidációjának határidejét a belügyminiszteri rendelet december 4-ikéig állapítja meg.

Amerikai utra készül a német óriás-repülőgép

A Do X. az amerikai ut előtt próbautat tesz az óceán fölött

Berlinből jelenti: A Do X. óriás repülőgép, amely a próbarepüléseken kintinően bevált és a legbiztosabb légi járműnek bizonyult, amerikai utra készül.

A repülőgépet eredetileg is az óceáni forgalom leho-nyolítására konstruálták, tizenkét motorral szerelték

az első utat százötven utassal fogja megtenni a repülőgép.

Az utasok szórakoztatásáról is gondoskodtak, amennyiben

az utra egy zenekart szerződtek, amely utközben hangversenyeket fog adni.

Leégett egy ötemeletes bérpalota Budapesten

A tetőn dolgozó munkások gondatlansága okozta a tüzvész

Budapestről jelenti: Szerdán reggel tíz órakor a Károly-körút 3. számú ötemeletes bérpalota tetőzetéről lángnyelvek csaptak elő. Az első lángnyelvet néhány pillanat alatti egész lángtenger követte, úgy hogy mire a telefonon értesített tűzoltók a helyszínére érkeztek és az oltási munkálatokat megkezdhettek, az egész tetőzet lángokban állott. A tűzoltók haláltmegtető hátorsággal dolgoztak, hogy Budapest egyik legszebb bérpalotáját megmentsék, de ennek ellenére a tűz állandóan terjedt és hamarosan az ötödik emelet irodahelyiségeire és garzonlakásaira is átharapózott.

A lángokban álló tetőről tüzes gerendák zuhantak az utastere, ahol természetesen óriási közönség gyűlt össze. Nagy rendőri készültség vonult ki a tűzhöz és a villamos közlekedés is megakadt. Egy a tetőn álló torony hatalmas recsenéssel szintén az utastere zuhant. A tető alatti lakások és irodák megteltek vízzel, a bútorok és értéktárgyak tönkrementek és az ablakok párkányai meggyulladtak. A tűzoltók az égő tetőről az ablakokon lövgya feszítették le a lángoló ablakredőnyöket, míg végre öt órai megfeszített munka után nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni. Addigra azonban már a tetőzet legnagyobb része leégett.

A tüzvizsgálat adatai szerint egészen kétségtelen, hogy a tüzet azok a munkások okozták, akik a házban dolgoztak. A ház tűzfalán ugyanis a Modiano-cég reklámját akarták megfesteni és úgy látszik, ezek a munkások dobtak el egy gyújtót vagy égő cigarettát, amely azután a padlásra a tüzet okozta. Őt munkást előállították a rendőrségre, mert az a gyanu merült fel, hogy ezek vigyázatlansága okozta a tüzet. A tető háromnegyed része égett le. A kár legalább egy millió pengő, amely azonban biztosítás révén megtérül.

Tizenöt év helyett négyévi fegyház

Leszállították a gyilkos szekicsi szolgálény büntetését

Novis-zadról jelenti: A novis-zadi felebbviteli bíróság kedden rendkívül érdekes bünpert tárgyal, amelynek vádlottja Freytag Gottfried szekicsi szolgálény volt. Freytagot a szubotcai törvényszékben, még 1926-ban, szándékos emberölés büntette és szándékos emberölés kísérlete miatt tizenötévi fegyházra ítélte.

Annak idején ez a borzalmas büntény sokáig foglalkoztatta a közvéleményt. Freytag 1926 október 13-án este elment Lehr János gazda tanyájára; miután megtudta, hogy Kovács Tamás kocsis lakásán nagyobb pénzüsszeget őriznek és elhatározta, hogy ha kell, gyilkosság árán is megszerzi ezt a pénzt. Kovács Tamás nem volt odahaza, csak a felesége és Angyal Imre tizenéves kanászyerek. Freytag uzzal az ürüggyel állított be Kovácsékhoz, hogy a vadászpuskát akarja elvinni. Leakasztotta a fegyvert a falról és azután elázott.

Negyedóra mulva visszatért és amint kinyit az ajtó, helött a szobába. A golyó Angyal Imrét találta, aki holtan esett össze. A lövés eldördülte után az asszony menekülni próbált, ki is futott az udvarra, de Freytag nyomában volt, leteperete és erőszakot akart rajta követni. Az erős asszony ellökte a gyilkost és újból el akart menekülni, mire Freytag rátérdelt a mellére és a puskatussal ütötte-verte, majd késsel több szurást ejtett az asszonyon, aki elvesztette eszméletét. Freytag azt hitte, hogy megölte, mire otthagya és Lehr János másik tanyájára ment, ahol megmosta a kezét és nyugodtan lefeküdt aludni, mintha misem történt volna. Mélyen aludt, amikor a csendőrök még az éjlel érte jöttek és letartóztatták. Az asszony ugyanis magához tért és súlyos sérülései ellenére is a csendőrségre vonszolta magát, ahol bejelentette a történetét. Amikor a csendőrök közölték Freytaggal az asszony vallomását, az a legnagyobb lelki nyugalommal válaszolt:

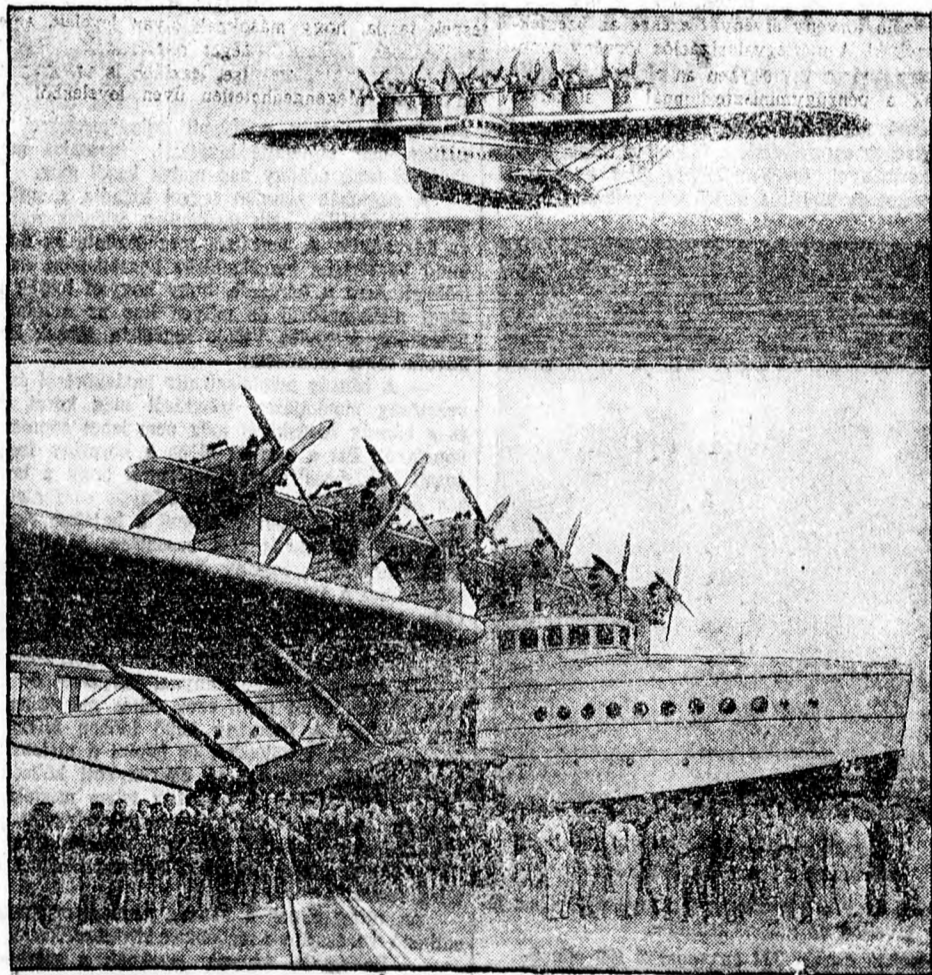
— Van még más Gottfried is a világon!

Később mégis bevallotta tettét. A szubotcai törvényszék két napig tartó tárgyalás után Freytag Gottfriedot szándékos emberölés büntette, szándékos emberölés és erőszak kísérlete miatt tizenötévi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott is felebbezett.

Közben Freytagot a stenyeváci elmeógyógyintézetbe szállították orvosi megfigyelés végett, miután felmerült az a gyanu, hogy nem épelméjű. Két évig volt Freytag Stenyevácán, ahonnan a felebbviteli tárgyalás előtt szállították vissza a fogházba.

A felebbviteli tárgyaláson a gyilkos részletes beismerő vallomást tett. Épen úgy, mint a törvényszékben. Kijelentette, hogy azért akarta megölni Kovácsot, mert rosszul esett neki, hogy gazdagok.

Az íratok felolvasása és a perbeszéd elhangzása után a bíróság négyévi fegyházra szállította le Freytag büntetését, azzal az indoklással, hogy az elmeógyógyintézet véleménye szerint a vádlott korlátolt és így nem teljesen beszámítható.

A Do X.

fel, úgyhogy ha utközben több motor fel is mondaná a szolgálatot, a pótmotorok nyomban üzembe helyezhetők és a repülőgépnek nem kell kényeszerleszállást végeznie. Azonban az esetben sem történne baj a repülőgéppel, ha utközben a tengeren le kellene szállnia, mert

a Do X. tulajdonképpen hidroplán, amely a vízen is hatalmas sebességgel tud haladni.

Az amerikai utra már megkezdődtek az előkészületek és hír szerint

Közvetlen az amerikai start előtt a Do X. még egy próbautat tesz a tenger felett és ha a motorok rendben működnek, akkor semmi akadály sem lesz az óceán átrepülésének. A pontos irányt még nem állapították meg, de valószínűleg a legrövidebb utat fogják választani, amellyel csak az esetben térnek el, ha a légköri viszonyok erre kényszeríteni fogják a repülőgépet. A start iránt az egész világon óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az utasok még mindig tömegesen jelentkeznek.

MIT CSINÁL ÖN

az unalmas, hosszú téli estéken?
Élvezze azt az áldást, amit a jó

Rádió-készülék

nyújthat, mert a jó RÁDIÓ-KÉSZÜLÉK szórakoztatja és oktatja Önt nappal, kellemessé teszi esti otthonát, tanítja Önt idegen nyelvekre, közvetít naponta többször pontos időjárást, gyermekeinek szép meséket mond, közvetíti a leghíresebb operaelőadásokat és ma már nélkülözhetetlen kulturszükséglet

Kapható csak a legjobb kivitelben:
KONRATH P. SUBOTICA
cégnél és az összes fiókjainál

A községi és városi vállalatok a mérleg-valorizációs törvény meghosszabbítását kérik

A községi kezelésben levő üzemeknek is mérleget kell készíteniük

Beogradból jelentik: Az egyenes adókról szóló új törvény — mint ismeretes — úgy intézkedik, hogy a jövőben az állami és községi tulajdonban levő vállalatok is rendez évi mérleget tartoznak készíteni, hogy ennek alapján rájuk is ki lehessen vetni a nyilvános számadására kötelezett vállalatok adóit. Ilyen községi kezelésben levő vállalat különösen a Vajdaság területén igen nagy számban található. Idetartoznak a községi és városi villanytelepek, vágóhidak, gázgyárak stb. amelyeknek ezután a kereskedelmi törvényben előírt formák között kell mérlegeiket elkészíteni. A jelenlegi helyzet az, hogy a községi és városi kezelésben levő vállalkozások vagyontárgyai eredeti leltári értékek

szerepelnek az üzleti könyvekben, ezért az egyes önkormányzatok már lépéseket tettek, hogy a mérlegvalorizációról szóló törvény érvényét ezekre az üzemekre is terjesszék ki. A mérlegvalorizációs törvény azonban nem sokára lejár s így egyben annak érdekében is intervenáltak a pénzügyminiszteriumnál és a kereskedelmi miniszteriumnál, hogy a törvény hatályát hosszabbítsák meg.

Igen sok olyan magánrészvénytársaság is van, amely a törvényben előírt határidőn belül nem tett elég mérlegvalorizáló kötelezettségnek és most ezek is kérik az illetékes miniszteriumokat, hogy a törvényt továbbra is tartsák érvényben.

Szuboticának nagyságához méltó szerepet kíván juttatni a dunai bán

Szubotica és Apatin küldöttsége Popovics Dáka bánnál

Noviszadról jelentik: A hivatalos munka november 10-ikén kezdődik meg a dunai bánóság hivatalában, de már most népes küldöttségek keresik fel Popovics Dáka bánt. Szerdán délelőtt Szubotica város és az apatini járás küldöttségeit fogadta a bán. Az apatini küldöttséget Speiser József községi bíró és Mátics Ivó községi jegyző vezették. A küldöttség tagjai voltak dr. Vratanyac Milán és dr. Schnepf Ferenc ügyvédek, valamint Labundi Ferenc ipartestületi elnök.

Popovics Dáka bán elsőnek az apatini küldöttséget fogadta. A küldöttség vezetője meleg szavakkal üdvözölte a bánt, aki meghatóttan köszönte meg az üdvözlést. A küldöttség memorandumot nyújtott át, amelyben kérik, hogy az apatini járást hagyják meg ugyan, ahogyan van és a járás székhelye továbbra is Apatin maradjon. A küldöttség tagjai kifejtették, hogy kérésükkel ellensúlyozni akarják Szombor és Sztapár akcióit, amelyek a járási székhely megszerzésére irányulnak.

Popovics Dáka bán kijelentette, hogy a kérését föltétlenül támogatni fogja. Ismeri Apatin viszonyait és szükségesnek tartja, hogy ott maradjon a járási székhely. Fontosnak tartja ezt abból a szempontból is, hogy Apatinban van a járásbíró és egyéb közhivatalok, a hivatalok közötti együttműködést tehát jelentékenyen megkönnyíti, ha a járási székhely a többi közhivatallal egy községben van. Tudomása van arról, hogy Apatin már 1868 óta járási székhely és így bizonyos mértékben tehát már történelmi jogai vannak a járás irányításának megtartásához. Apatin vasúti összeköttetései is megfelelőek és nem lehetnek akadályai annak, hogy Apatin továbbra is a járás élén maradjon.

A küldöttség köszönetet mondott a bánnak jóindulatáért, majd felkereste és üdvözölte a segédbánt. A küldöttség délután elutazott Noviszadról és Beogradba ment ahol Zsivkovic Petár miniszterelnök-belügyminiszternek ugyanolyan tartalmu memorandumot nyújtottak át, mint Popovics Dáka bánnak.

Az apatiniak küldöttsége után Popovics Dáka bán Szubotica város négytagu küldöttségét fogadta, amelyet Osztojics Szelimir nyugalmazott tábornok, Szubotica város polgármestere vezetett. A küldöttségben Rafics Blaskó plébános, pápai vikárius, dr. Matijevics Sztipán királyi közigyző, volt szuboticei főispán-polgármester és Szvirsevics Bogdán vetek részt. A küldöttség Szubotica város nevében üdvözölte a bánt, aki meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést. A küldöttség ezután részletesen kifejtette, hogy milyen kulturális és adminisztrációs támogatásra van szükség ahhoz, hogy Szubotica továbbra is megtartsa eddigi pozícióját és biztosítsa magának azt a kulturfokot, amelyet eddig elért. Pontról-pontra ismertette a polgármester azokat a körülményeket, amelyek a város fejlődését gátolhatják és azokat az eszközöket, amelyek a fejlődést elősegítenék. A küldöttség minden szempontból megindokolva adta elő, hogy a város mennyire rászorul a bán támogatására és kérte a bánt, hogy támogassa a város vezetőségét nehéz munkájában. A küldöttség tagjai hangsúlyozták, hogy mindenkor a város érdekeit tartják szem előtt és minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy Szubotica kulturális és kereskedelmi központtá fejlesszék.

Popovics Dáka bán figyelmesen hallgatta végig a küldöttség szónokait, egyes ügyekben pontos fel-

világosításokat kért és érdeklődött azokról a körülményekről, amelyek a város fejlődését gátolhatják. A több mint félórás kihallgatáson Popovics Dáka bán kijelentette, hogy jól ismeri Szubotica és tudja, hogy ez a város a legnagyobb a tartományában. Eppen ezért számíthatnak támogatására, mindig bizalommal fordulhatnak hozzá, mert minden erejével a Dunabánság kulturális és anyagi fejlődésén fog dolgozni és ebben a munkában Szuboticának nagyságához méltó szerepet kíván juttatni.

Szubotica város küldöttsége nagy meglepetéssel fogadta a bán kijelentéseit és érdeklődését, amelyet a város ügyei iránt nyilvánított. Popovics Dáka bán megígérte, hogy amint megkezdli látogatásait a tartomány területén, Szubotica is fel fogja keresni.

Mennyit érnek egy uralkodó herceg szerelmeslevelei?

Ötmillió arany márkás per a német bíróságok előtt

Berlinből jelentik: Érdekes per foglalkoztatja már hosszabb ideje a német bíróságokat. A grófnőt győzőgéd szálak fűzték az egyik német uralkodóherceghez. A viszony akkor szűnt meg, amikor 1914-ben a hercegnek trónra kellett volna lépnie. A herceg már 1910-ben kötelezte magát egy Londonban kiállított okmányban arra, hogy trónralépése esetén ötmillió márkát fizet a grófnőnek. 1914-ben azután a német uralkodóház tárgyalásokat kezdett a herceg barátnőjével, akinek 760.000 márkát fizettek ki készpénzben, a továbbiakban pedig elismerték, hogy a nőnek összesen négy-millió márkára van igénye, azonban a megállapodás úgy szült, hogy a hátralékos 3,240.000 márkát részletekben fogják kifizetni, ha a grófnő visszaszolgáltatja mindazokat az iratokat és leveleket, amelyeknek később nyilvánossággrahozása alkalmas lett volna arra, hogy az uralkodóherceget kompromittálja. A levelezést azonban nem szolgáltatott vissza, állítólag azért, mert a levelek egy londoni bank safejében voltak elhelyezve, ahol a háború alatt nem lehetett hazzájuk jutni. A grófnő a hátralékos összegre egészen 1922-ig kamatokat kapott. A herceg, mint uralkodófejedelem 1918-ban meghalt és ekkor a grófnő különböző igényeket támasztott és az örökösöket nagy összeg erejéig perelte.

A bíróságok most minden fórumon elutasították a grófnő keresetét. A bíróság az ítélet indokolásában megállapítja, hogy tisztességes ember egész természetnek tartja, hogy másoknak olyan leveleit, amelyek az illetőnek kellemetlenséget okozhatnak, visszaadja, vagy azokat megsemmisítse, legalább is azonban titokban tartsa. Megengedhetetlen ilyen levelekből ízletet csinálni és a másik fél veszedelmes helyzetét busásan kamatoztatni. A követelésekkel kapcsolatos fenyegetőzések zsaroláshoz voltak hasonlóak és így a másik fél csak kényszerhelyzetben kötötte meg annak idején a megállapodást, amely ezért nem is érvényes.

Elfoglalta hivatalát a noviszadi munkásbiztosító kormánybiztosa

A főkapitány felmentette az igazgatóságot és felügyelő bizottságot

Noviszadról jelentik: A szociálpolitikai miniszter — mint ismeretes — október huszonhatodik rendeletével felmentette a noviszadi munkásbiztosító pénztár igazgatóságát, valamint a felügyelőbizottságot és az ügyek intézésére Latász Mirko személyében kormánybiztost nevezett ki. Dr. Momirovics Veljko rendőrfőkapitány kedden közölte a munkáspénztár vezetőségével, hogy Jovanovics K. Milorád főispán utasítása értelmében hivatalába fogja iktatni Latász kormánybiztost.

Brkics Vojin pénztári igazgató nyomban összehívta az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjait és az ülésen, amelyen azonban csak kevesen jelentek meg, dr. Momirovics Veljko rendőrfőkapitány felolvasta a főispán rendeletét és kijelentette, hogy az igazgatóságot és a felügyelőbizottságot felmenti a további működés alól, egyben Latász Mirko kormánybiztost hivatalába iktatja. Erről az aktusról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet megküldenek a szociálpolitikai miniszternek, az országos pénztárnak és a bácskai tartományi főispánnak.

Az új kormánybiztos átvette a pénztári elnök, az elnökség, a segélyezési bizottság és az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság eddigi hatáskörét, amelyet ezután maga fog ellátni. A pénztár igazgatója a kormánybiztosnak előterjesztést tett a hivatal vezetésével kapcsolatos ügyekről. Ezekről az előterjesztésekről és határozatokról jegyzőkönyvet fognak felvenni, amelyet megküldenek a szociálpolitikai miniszternek és az országos pénztárnak.

Esőben, szélben, hóban

12-5

NIVEA-CREME

A szél és a rossz idő, hideg és nedvesség arcboréból állandóan rendkívül fontos életető anyagokat vonnak ki és elősegítik ezzel a korai ráncképződést. Bőrnek azonban szabad levegőre van szüksége és a Nivea-krém megóvja az időjárás káros behatásaitól. Csak a Nivea-krém tartalmazza a bőrrel azonos Eucerin-et; ezen alapszik hatása is, mert ez megóvja a bőr érzékeny szöveteit a kiszáradástól és elejét veszi a ráncképződésnek. Órizzze meg fiatalos arcát a Nivea-krém mindennapi használatával.

3, 5, 10 és 22 dináros dobozok.

9 és 14 dináros tubusok.

Főlerakat: MARIBOR, MELJSKA CESRA 56.

Schober osztrák kancellár felajánlotta lemondását

A Heimwehr vezetői azt követelték a kancellártól, hogy haladéktalanul válaszoljon Henderson hétfői beszédére

Bécsből jelentik: Az *Abend* és a *Wiener Allgemeine Zeitung* című baloldali lapok szerda esti számuknak első oldalán azt a feltűnést keltő jelentést közlik, hogy Schober kancellár a Heimwehr vezetősége és a többségi pártok keddi értekezletén felajánlotta lemondását.

Schobert a két lap értesülése szerint az kedvetlenítette el, hogy

a Heimwehr vezetői azt követelték tőle, hogy haladéktalanul válaszoljon Henderson angol

külgügyminiszter hétfői alsóházi beszédére, amelyben Henderson, mint ismeretes, az osztrák önvédelmi szervezetek haladéktalan feloszlását követelte.

Beavatott politikai körökben cáfolják a kancellár lemondási szándékának híreit és azt állítják, hogy a Schober-kormány az alkotmányreform-törvény meghozataláig minden körülmények között a helyén marad és nem hagyja eltántorítani magát nagy feladattól.

A Tardieu-kormány tovább folytatja Briand békepolitikáját

Nagy mértékben javultak az új kormány kilátásai

Párisból jelentik: Szerdán délelőtt tartotta első minisztertanácsát az új kormány. A minisztertanács megszövegezte a kormányprogramot, amely csütörtök délután kerül a kamara elé.

Az *Echo de Paris* azt írja, hogy a kormánynyilat-

problémáról és a német tartozások kommercializálásáról.

A parlament folyosóin rendkívül optimista volt a hangulat és ma már az a vélemény alakult ki, hogy a Tardieu-kormány kilátásai a legutolsó huszonnégy óra

A francia kormány tagjai

Alsó sor balról jobbra: Cheron pénzügyminiszter, Hubert igazságügyi, Tardieu miniszterelnök, Briand külügyminiszter, Leygues tengerészeti, Loucher szociális munkaügyi miniszter. Középső sor: Laurent Eynac légügyi, Mallarmé közmunkaügyi államtitkár, Marraud közoktatásügyi miniszter, Hennessy földművelésügyi, Aberkirch egészségügyi államtitkár, Baroty iskolaügyi államtitkár, Fcandit kereskedelmügyi miniszter, Gallat nyugdíjügyi miniszter. Felső sor: Robert Serot földművelésügyi államtitkár, Pernot közmunkaügyi miniszter, Manaut belügyi államtitkár, Deligne tengerészeti államtitkár, Delmont gyarmatügyi államtitkár, Rollin a kereskedelmi flotta minisztere, Poncelet szép-művészeti államtitkár, Herand miniszterelnöki államtitkár, Maginot hadügyminiszter, Pietry gyarmatügyi miniszter, Champelier pénzügyi államtitkár.

kozat a hágai egyezményre és az ezzel kapcsolatos külpolitikai problémákra fekteti a fősúlyt. Hangoztatja, hogy a Tardieu-kormány tovább akarja folytatni Briand külpolitikáját, amelynek célja a béke és a nemzetek közeledése. Természetesen a kormány nem tévesztheti szem elől Franciaország biztonságát, úgy a Rajnavidék kiürítése, mint a flottaszervezés tekintetében. A külpolitikai interpellációkra adandó válaszban Briand kimerítő expozét fog mondani a hágai

alatt nagy mértékben javultak. Tardieu a csütörtöki ülésen arra fogja kérni a kamarát, hogy egy nap alatt végezzen a kormány általános politikája feletti meginduló vitával.

A *Matin* vezérelképében azt írja, hogy ha a Tardieu-kormányt csütörtöki leszavazzák, akkor számolni kell az új választások lehetőségével, mert ez az egyedüli módja annak, hogy a bonyolult politikai viszonyokat tisztázzák.

A nagyrévi Messzalinák

December első felében megtartják a fő-tárgyalást a méregkeverő asszonyok bűnpörében

Szolnokról jelentik: A nagyrévi bűnkomplexum nagy részben már felderítve áll a hatóságok előtt. A vizsgálat első fázisa kedden bezáródott azzal, hogy a szolnoki ügyészség a gyilkos asszonyok első csoportja ellen elkészítette a vádiratot.

Az első csoportban négy asszony kerül a vádlottak padjára: *Kolliba* Károlyné negyvennégyéves, *Sebestyén* Bálintné hetvenégyéves, *Lipka* Pálné hatvanhatéves és *Kötéles* Istvánné ötvenéves, valamennyien Nagyrévi asszonyok. Kollibanét és Sebestyénét egyrendbeli gyilkossággal vádolja az ügyész. Likánét háromrendbeli gyilkossággal és kétrendbeli felbujtással, Kötéles Istvánnét kétrendbeli gyilkossággal. Az első csoportnak volt még egy ötödik vádlottja is, *Pápai* Istvánné, aki a fogházban megőrült. Jelenleg elme-gyógyintézetben ápólik és így nem kerül a vádlottak padjára. Likáné tizenhét évvel ezelőtt, a többiek nyolc- kilenc évvel ezelőtt követték el a bűncselekményeket.

A szolnoki törvényszék elnöke most tanulmányozza a vádiratot és december 5-ike és 10-ike közti időre tüzi ki a fő-tárgyalást.

A tárgyalásra az ügyészség negyven tanu beidézését kéri, a védelem száz tanut kíván megidézteni. A vádlottak a vizsgálat során beismerő vallomást tettek és a védők tanácsára elláttak attól, hogy a vádirat ellen kifogásokkal éljenek és így semmi akadályuk nincs a tárgyalás megtartásának.

Lloyd George és Hohenzollern Vilmos

Erdekes részletek Churchill háborús emlékirataiból

A legközelebbi napokban jelenik meg *Churchill* volt angol kincstári kancellár »Az 1916—18 évi világháborús« című műve. A kiváló angol politikus emlékirataiban nagyon érdekes részleteket mond el a békekonferencia munkájáról és többek között a következőket írja:

— Külön bizottság foglalkozott a háborús bűnösök megbüntetésének a kérdésével. A háború alatt borzalmas dolgokat követtek el és a győztes hatalmak most abban a helyzetben voltak, hogy ítéletet mondjanak ezekről a gonosztettekről. A háborús brutalitások terén kétségtelenül a németek vezettek, akik az egész háború alatt nagy területeket tartottak megszállva. Négy éven keresztül kezelte Németország az ellenséges területek lakosságát a legkiméletlenebb vasmarokkal. Angol felfogás szerint *Edith Cavell* és *Fryatt* kapitány kivégzése közönséges bűncselekmény volt és Franciaországnak, valamint Belgiumnak számos hasonló sorsra volt. A német tábornokok parancsára elkövetett számtalan kegyetlenséget tanuk bizonyították és súlyosan esett lathá a tengeralfattjárók magatartása is, a kereskedelmi és kórházak elűlészetése.

— Az egyetlen gyakorlati szankciónak a német császár felakasztása látszott, miután a »legfelsőbb hadura« volt alkotmányosan felelős mindazért, amit hadserege elkövetett. Vilmos császár elítélését sokan makacsul követelték és *Lloyd George* is ragaszkodott ehhez. Az amerikaiakat nem érdekelte különösebben a kérdés, a franciák pedig lelkesen csatlakoztak ehhez a tervhez. A katonai jogi szakértők tehát kidolgozták a perirátokat, azonban a császár ekkor már elmenekült Németországból és Hollandiában tartózkodott. *Hollandiától formálisan kérték is a volt császár kiadását.*

— *Lloyd George* a versaillesi szerződés aláírása után hatalmának tetőpontján kijelentette az angol parlamentben, hogy Vilmos császár fölött nemzetközi bíróság fog itélkezni Londonban. Nem lehetett tudni, hogy mi fog következni. *Hindenburg* tábornagy kijelentette, hogy magára vállalja a felelősséget mindazért, amit a német hadsereg 1916 után elkövetett és kérte, hogy állítsák törvényszék elé. A császár fiai egy *Étel Frigyes* által írt levélben szintén kollektíve jelentkeztek és hajlandóknak nyilatkoztak bíróság elé állni. A doornai remete homlokát már-már mártírkoroná díszítette az elvesztett császári korona helyett.

— De a »kis államok« a békekonferenciák idején erősen divatban voltak és talán ez adott háttérpályt Hollandiának arra, hogy megtagadja a szövetséges hatalmak kladatási kérelmét, amivel voltaképpen a győztes hatalmak segítségére sietett. Sohasem fog kiderülni, hogy nem a szövetséges hatalmak titkos diplomáciája biztatta-e Hollandiát erre az elutasító válasza. *Lloyd George* ösztönöz fel volt háborodva, de az angol politikusok között egyedül állt ezzel a véleményével. A győztes hatalmak szívesen nyugodtak bele Hollandia döntésébe és Vilmos császár Doornban maradt.

A Főcírcsület

NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

ha testünket tiszta fehérnemű takarja. A lehetőséghez képest gyakran váltsunk fehérneműt, hiszen ma a mosás már nem fáradság. A jó minőségű szappan a legnagyobb kímélés mellett vakító fehérre tisztítja fehérneműnket. 80 év óta mindenütt bevált a tiszta és jó minőségű

SZARVAS VÉDJEGYŰ

SCHICHT SZAPPAN

Bergson és a tulvilági élet

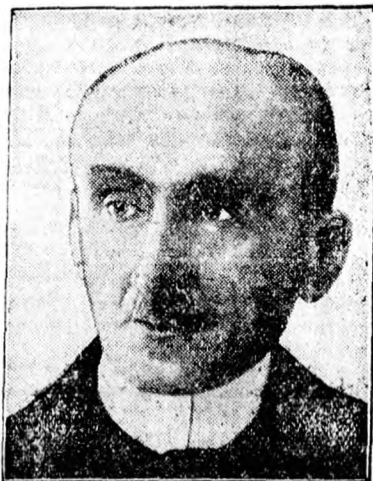
Spiritizta küldöttség a hetvenéves filozófusnál

Párisból jelentik: Henry Bergson, a nagy francia filozófus a világ egyik legkiválóbb gondolkozója, most töltötte be hetvenedik életévét. A Nobel-díjas filozófust a jubileum alkalmából a közélet, a tudományos világ nagy ünneplésben részesítette. Tömegesen érkeztek hozzá az üdvözlő táviratok Európa minden részéből, de Amerikából, Ázsiából, Afrikából és Ausztriából is rengeteg üdvözlő levelet kapott.

Bergson születésnapja alkalmából a spiriszták nemzetközi szövetségének vezetősége küldöttségileg kereste fel. A spiriszták előtt Bergson kijelentette, hogy szívesen meg van győződve arról, hogy a *halál után is van élet*. Erre a meggyőződésre személyes tapasztalatok és élmény útján jutott. Ezután Bergson a következő érdekes esetet mondta el:

— Egy földbirtokos, akivel igen intim barátságban voltam, az utóbbi időben Páris közelében egy kis faluban lakott, mert állandóan betegeskedett. Három évvel ezelőtt barátom meghalt. Halála mély gyászba borította feleségét és két felnőtt gyermekét, akik közül az egyik fiu volt, a másik lány. Mivel a régi környeztet a kedves halottra emlékeztette a családot elhatározták, hogy beköltöznek Párisba. Az özvegy Párisban gyönyörű márvány síremléket rendelt és elhelyezte *főnö* sírjában. Három nappal ezután felutaztak Párisba és megszálltak egy szállodában, ahol mindjárt az első éjszaka csodálatos álma volt az özvegynek. Megjelent előtte a férje és panaszkodott, hogy a síremlék másnak a sírjára helyezte, míg ő egy jeltelen és elhagyatott sírban fekszik. Ugyanazon az éjjelen a lány is pontosan ugyanezt álmodta. Apja neki is panaszkodott, hogy nem az ő sírjára helyezték a síremléket. A *különös kettős* álomnak az özvegy nem tulajdonított

különös jelentőséget és azt hitte, hogy véletlenül van szó. Pár nap múlva azonban az özvegy megint ugyanazt álmodta. Erre levelet írt a sírásónak, nézzem utána

Bergson

nem történt-e tévedés a sírkő elhelyezésénél. A sírásó válaszában azt írta, hogy minden tévedés lehetetlen, a sírkő férjének sírja fölött áll.

— Az asszony erre megnyugodott. Azonban csoda történt: két nap múlva az özvegy fia ugyanazt az álmodta, amit anyja és a nővére. A *halott ember*

most már harmadszor jelentkezett, ezúttal a fiánál. Erre az özvegy elhatározta, hogy a sírt felnyitattja. A sírt felnyitották, ekkor megállapították, hogy a síremlék elhelyezésénél csakugyan hiba történt. A kővet egy másik síron helyezték el, amelyben a sírásó fivére feküdt.

— Ez az eset, amelyet abszolút hitelt érdemlőnek tekintek, annál is inkább, mert a család minden tagját igen jól ismertem. Arra a meggyőződésre készítettem, hogy a halálon túl is van élet. Hivatkozom filozófiai professzorok elméleteire, akik a halálon túli élet létezését így magyarázzák:

— Mindaz, ami halál előtti pillanatban agyunkban és gondolatunkban, képzeletünkben, érzésünkben és impulzusainkban megvan, a halál után sem semmisül meg, hanem egy magasabb fokon megmarad. Egy médium átél valamit, amit senki sem tudhat. Ez csak úgy történhet, hogy a médium olyan emlékező erőt nyer, amely nem mérhető fel emberi észszel. A médium képességét úgy kell magyarázni, hogy a médium az emlékezet tartalmának földfölötti magasságába emelkedik. Ez nem bizonyítja azt, hogy a halott tovább él, hanem csak azt, hogy az emlékezetnek a közönséges teremtmények érzékein túl tovább élnek.

A vérengző alperes

Egy ungvári földbirtokos a bírósági tárgyaláson gyertyatartóval leütötte a tanuskodó ügyvédet

Kassáról jelentik: A kassai törvényszék egyik tárgyaló termében, ahol egy választott bíróság tartott tárgyalást, példátlanul álló vérengzést követett el egy ungvári földbirtokos.

A kora délelőtti órákban gyülekeztek a választott bíróság tagjai és a pör résztvevői. A tárgyalófelek: Zicherman ungvári földbirtokos, dr. Szabó József és dr. Lukács Géza ungvári ügyvédek voltak.

A három ellenfél között éveken át ádáz pörökösödés folyt egy földbirtok parcellázása körüli ügyből kifolyólag. Négy évvel ezelőtt történt, hogy Zicherman a két ungvári ügyvéddel és egy negyedik társal parcellázás céljaira megvásárolt egy Szirte község határában lévő nagyobb birtokot. A parcellázás Zicherman irányítása mellett megtörtént, de az üzletmester a parcellázás lebonyolítása után nem adott olyan elszámolást, amelyet társai követeltek. Lukács és Szabó ügyvédek pört indítottak Zichermann ellen s a közvetítő tárgyalások során abban állapotok meg, hogy a vitás ügyet választott bíróság elé viszik. Nyáron megtartottak egy választottbírósági tárgyalást, amelyen Zicherman kiegészített dr. Szabóval, aki nemcsak üzlettársa, hanem hosszú időn át jogi képviselője is volt. Az egészség után dr. Lukács Géza most már Zichermanon kívül dr. Szabóval szemben is követelésekkel lépett föl, az utóbbival azonban békésen megegyezett s így ellenfélként a végén Zicherman állott, dr. Lukács Gézával szemben.

Vasárnap délelőtt Kassán kellett volna a választott bíróságnak ebben a sok huza-vonán átment, izzó atmoszférában folyó pörlekedésben döntenie. Zicherman rendkívül izgatottan ment el a választottbírósági tárgyalásra és izgalmanak egyik legfőbb oka az volt, hogy dr. Szabóknak reá nézve kedvezőtlen tanuvalomásától tartott.

Dr. Rutkay táblai tanácselnök délelőtt tíz óra körül nyitotta meg a tárgyalást. Zicherman sírva lépett be a terembe és nyomban a tárgyalás megnyitása után rimánkodó hangon kérte az elnököt, hogy halassza el a választottbírósági aktust.

Az egyik bíró, a kétségbeesett, rimánkodó és jajongó emberhez fordult és így szólt:

— Férfi létere nem szégyel sírva könyörögni egy ily bagatell polgári ügyben.

Dr. Lukács most bejelentette a bíróság elnökének, hogy Zicherman már napok óta könyörögve és fenyegetőzve üldözi, hogy a tárgyalást halasztassa el.

Rutkay táblai elnök ezután ismertette a pörökösödés anyagát, majd kötelességszerűen megegyezésre szólította föl a feleket, ezután szünetet rendelt el. Zicherman ekkor az ügyvédi asztalhoz ugrott, fölkapta a tintatartót és teljes erejéből dr. Szabó felé hajította. A váratlan támadásra fölugráltak, de már nem tudták megakadályozni a dühöngő ember további garázdálkodását. Zicherman az elnöki asztalhoz ugrott, fölkapta az egyik nehéz gyertyatartót, meglöbölta a feje fölött és Szabó doktorra rohant.

— *Gazember, tönkretettél!* — kiáltotta és a gyertyatartóval fejbesújtotta a védekezni nem tudó embert, aki koponyáján ért a súlyos ütés. A fejére zúduló csapás beszakította a koponyáját és dr. Szabót előntötte a vér. Ekkor közbevetette magát dr. Lukács, aki csak nagy erőfeszítéssel tudta lefogni a gyertyatartóval hadonászó s torokszakadtából ordító embert. A súlyosan sérült dr. Szabót azonnal a klinikára szállították, ahol a hat-nyolc centiméter hosszú, két centiméter mély sebet kimosták és bevarrták.

A pillanatok alatt lejátszódott vérengzés után Zichermann magába roskadt és újból sírva fakadt. Zichermant az ügyészség utasítására letartóztatták.

Tizévi fegyházra ítélte a felebbviteli bíróság a szuboticaí kőfaragómester gyilkosát

A gyilkos azzal védekezett, hogy önvédelemből követte el tettét

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság szerdán tárgyalta Odri András szuboticaí kőműves bűnügyét. Odri ezévi július hetedikén, egyetlen kézzel megölte Kovács-Birkás Péter kőfaragómestert, aki a szuboticaí Márványipar r.-t. alkalmazója volt.

Kovács-Birkás Péter feleségével és három gyermekével a Halasi-szőlőkben lakott. Szomszédságukban volt Odri András háza. A szomszédok nem voltak jó viszonyban és ez az ellenségeskedés még jobban elmérgesedett közöttük, amikor a már ötvenöt éves Odri András szemet vetett Kovács fiatal, huszonöt éves feleségére. Kovács-Birkás Péterné azonban nem hallgatta meg Odrit. A gyilkosságot megelőző napon Odri szokása szerint meglehetősen ittasan igyekezett hazafelé, amikor az utcán összetalálkozott Kovács-Birkásnéval. Az asszony, amikor meglátta az ittas embert, ki akarta kerülni, de az észrevette és utánament. Az asszony menekült is Odri elől, aki utána kiáltotta:

— Ha nem dől meg, leszurlok!

Ezután becsmerlő szavakat kiáltott utána és zseb-

kését előlve, üldözte az asszonyt, akinek sikerült be menekülni az egyik házba.

Ilyen előzmények után másnap találkozott a két férfi. Kovács-Birkás értesülve a szombat esti eseményekről, megállította Odrit és felelősségre vonta. Odri válasz helyett teljes erővel beledöfte kését a szerencsétlen ember mellébe. A szurdak azonnali halált okozott. A tettes elmenekült és bement egy vendéglőbe, ahol tovább ivott. Ott akadtak rá a rendőrök, akiknek érkezőkor csak annyit kérdezett:

— Ilyen hamar? — majd nyugodtan hagyta, hogy megbilincseljék és a rendőrségre kísérik.

A szuboticaí törvényszék augusztus tizedikén szándékos emberölés büntette miatt Odrit tizévi fegyházra ítélte.

A felebbviteli tárgyaláson a gyilkos azzal védekezett, hogy önvédelemből követte el tettét. A tanuvalomások felolvasása, a vád és védekezés elhangzása után, a felebbviteli bíróság indokainál fogva helybenhagyta a törvényszék ítéletét, amely ellen az ügyész és az elítélt védője semmisségi panaszt jelentettek be.

Kedden éjjel hirtelen meghalt Schweiger Herman szentai főrabbi Csütörtök délután két óraker temetik el a tudós főpapot

Szentáról jelentik: Váratlanul súlyos csapás érte Szentá város társadalmát. Kedden éjszaka tizenegy óraker meghalt Schweiger Hermann főrabbi. A főrabbi hétfőn este felé panaszkodott családjá előtt, hogy lábfejét érez. Reggel azonban teljesen egészen kényelmesen kelt fel, elvégzte a reggeli istentiszteletet, majd hazatérve a templom melletti lakására, át akart öltözködni, hogy Sztaribecsen lakó leányát meglátogassa. Öltözködés közben hirtelen szívéhez kapott és összerogyott. Családtagjai néhány pillanat múlva a szobában a földön fekvő, öntudatlan állapotban találták. Nyomban orvosokat hívtak a beteghez, nyolc orvos állott felváltva az ágyánál.

Az orvosok megállapították, hogy a főrabbi agyvérzést kapott. Éret vágta rajta és jégtömlőket alkalmaztak. Közben elterjedt a városban a hír, hogy a közszereketben álló tudós főpap állapota igen súlyos és valóságos bucsujárás indult a paplak felé. Felekezeti különbség nélkül tödült oda a lakosság, hogy érdeklődjék a beteg hogyléte felől, úgyhogy az egész utcát ellepték az érdeklődők. Mind a két zsidó hitközség templomában könyörgő istentiszteletet tartottak a beteg életbenmaradásáért. A főrabbi egyetlen pillanatig sem nyerte vissza eszméletét, a láz, mely már délelőtt harminckilenc fok volt, délután negyvenegy fokra emelkedett és tizenegy óraker családjá, tisztelői és ápoló orvosai körében kiszüvedett.

Még az éjszaka folyamán elterjedt a gvászhir az egész városban. A városi tanácsot a hír vétele után

Györgyevics Szlobodán polgármester szerdán délelőtt rendkívüli tanácsülésre hívta össze. A tanácsülésen az elnök polgármester mélyszégy gyászának adott kifejezést a városi ért nagy veszteség miatt. A Város-háza ormára kitűzték a fekete lobogót. A zsidó hitközség elnöke, Graf Armin a hitközségi képviselőtestületet és előjáróságot rendkívüli ülésre hívta össze és megrendítő szavakkal, zokogástól elcsukló hangon közölte a lelkipásztor halálát. A gyűlés ezután megállapította a temetés részleteit. Csütörtökön a kulturpalota dísztermében helyezik el a főrabbi koporsóját, délután két óraker pedig a zsidó templomba a frigyáda előtti emelvényre állítják a koporsót. A temetési szertartást dr. Alkalay Izsák beogradí grandrabbi végzi. A templomban az egyházi beszédek után dr. Vig Károly hitközségi alelnök a hitközség, a temetőben pedig dr. Hecker Kálmán szentegyleti elnök a Szentegylet nevében bucsuztatja a főrabbit.

Schweiger Hermannt harmincegy éves korában választotta meg a szentai zsidóság főrabbiává. Huszonhét évi főpapi működése alatt az egész város szeretetét és becsülését vivta ki. Öfelsége a Szent Száva-renddel tüntette ki. Az országos rabbiügyesületnek ügyvezető alelnöke volt. A főgimnáziumban mint hittanárr működött és Szentá városnak választott és kinevezett képviselője volt.

Halála mindenütt, ahol csak ismerték, általános nagy részvétet keltett. Temetésére vidékről is sokan jönnek el Szentára.

Chicago terménytőzsde, nov. 6. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (121.375) 121 egynegyed, március (128.50) 129, május (121.875) 132. Tengeri december (98.375) 89, március (94.25) 94 hétnyolcad, május (96.375) 97.

Winnipeg terménytőzsde, nov. 6. Középfolyamok: Buza december (132.50) 132 háromnyolcad, május (139.375) 139 háromnyolcad, július (140.50) 140 ötnyolcad.

Liverpool terménytőzsde, nov. 6. (Zárlat.) Buza december (8 sh 9 és fél d) 8 sh 8 hétnyolcad d, március (9 sh 5 d) 9 sh 4 háromnegyed d, május (9 sh 8 d) 9 sh 7 hétnyolcad d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő. Duna: Vukovar 111 (+7), Palánka 100 (+4), Noviszad 110 (+8), Zemun 214 (+18), Pančevó 210 (+20), Orsava 208 (+8), Dráva: Maribor 120 (—30), Oszijek 124 (+34). Száva: Zagreb: 180 (+40), Mitrovica 520 (+28), Sabac 325 (+5), Beograd 160 (+28). Tisza: Szentá 108 (—4).

HIREK

— **Öfelsége köszönete Noviszad városnak.** Noviszadról jelentik: A város képviselőtestülete október 30-ikán megtartott közgyűlésén hódoló táviratban üdvözölte a király Öfelségét abból az alkalomból, hogy az ország új területi beosztása megtörtént és Noviszad lett a dunai bánás fővárosa. A király Öfelségének kabinetirodája szerdán közönte meg a következő levélben Noviszad város hódolatát: »Öfelsége a király rendeletére van szerencsém tolmácsolni Öfelsége köszönetét a kifejezésre juttatott hódolatért, amelyet a noviszadi városi képviselőtestület október 30-iki üléséből juttatott el Öfelségéhez. Jevtics udvari miniszter.«

— **Seba beogradí csehszlóvak követ búcsuauudienciai Öfelségénél.** Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király szerdán délelőtt tíz óraker bucsukihallgatáson fogadta Seba Jant, Csehszlóvakia eddigi beogradí követét, akit a legutóbbi csehszlóvakiai választásokon, mint ismeretes, nemzeti szocialista programmal képviselővé választottak. A búcsuauudiencia Öfelsége őszinte sajnálatát fejezte ki Seba távozása fölött.

— **Vranje város küldöttsége a miniszterelnöknél.** Beogradból jelenti az Avala: Zsvkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszter szerdán délelőtt féltnévtőkor egy vranjei küldöttséget fogadott, amelynek élén Sztójkovic Dimitrije vranjei polgármester állt. A küldöttség szóko köszönetét fejezte ki a miniszterelnöknek a január 6-ai királyi manifesztum alapján teremtett új helyzetért, majd kérte, hogy intervenciójának érdekében, hogy Vranjen delhányszelektáló állomást, kórházat és gimnáziumot létesítsenek. Zsvkovics miniszterelnök-belügyminiszter válaszában kiltátsba helyezte, hogy az eléje terjesztett kéréseket támogattí fogja.

— **Mihaldzsics Sztanoje szuboticaí főkapitány látogatása Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Mihaldzsics Sztanoje szuboticaí főkapitány szerdán hivatalos ügyben Beogradba utazott. Utját Noviszadon megszakította és elkísérte azt a küldöttséget, amely Osztojics Szelnir polgármester vezetésével felkereste Popovic Dáká bánt. A szuboticaí főkapitány meglátogatta dr. Borota Branisláv noviszadi polgármestert, akinek hosszasan időzött. A főkapitány szerdán délután folytatta útját Beograd felé.

TŐZSDE

Zürich, nov. 6. (Zárlat.) Beograd 9.12.36, Páris 20.32%, London 25.17%, Newyork 516, Milanó 27.03, Brüsszel 72.17%, Madrid 72.60, Amsterdam 208.27%, Berlin 123.41, Bécs 72.57%, Szófia 373%, Prága 15.28%, Varsó 57.87, Budapest 90.27%, Bukarest 3.08%.

Beograd, nov. 6. (Zárlat.) Páris 223.77—221.77, London 276.24—275.44, Newyork 56.335—56.336, Zürich 1097.40—1094.40, Berlin 135.45—135.15, Bécs 796.73—793.73, Prága 167.85—167.05, Budapest 990.82—987.82.

Beogradí értéktőzsde, nov. 6. (Zárlat.) Hétszázalékos államadóssági kötvény 84.75—84.25, Ratnasteta prompt 429, december 31-re 434—433, Nemzeti bank 8290.

Beogradí gabonáarak, nov. 6. Buza tisztal 78—79 kg. 2 százalékos 202.50, szerémségi 76 kg. 4 százalékos 176—175, tarka bab 370 dinár. Irányzat lanyha.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 6. Buza bácskai 77 kg. 187.50—192.50, bácskai 78 kg. 190—195, bánáti 77 kg. 185—190, szerémi 77 kg. 187.50—190. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 125—127.50. Zab bácskai 140—145, szerémi 145—150. Tengeri bácskai új 105—107.50, bácskai új XII.—I. 122.50—127.50, bácskai új Duna III. 140—145, bácskai IV.—V. 142.50—145, bácskai szárított 140—145, bácskai szárított Duna 140—145, bánáti új 100—105, bánáti Duna III. 137.50—142.50, bánáti Bega III. 137.50—142.50, szerémi új 105—107.50, szerémi új XII.—I. 120—125, szerémi Duna III. 137.50—142.50, szerémi szárított 137.50—142.50. Liszt 0gg és 0g bács-

kai 290—305, 2-es 265—275, 5-ös 235—245, 6-os 195—205, 7-es 155—165, 8-as 115—125. Korpa bácskai, bánáti és szerémi jutásakokban 100—105. Irányzat: bánti

Szombori terménytőzsde, nov. 6. Buza bácskai 182.50—187.50, bánáti 177.50—182.50, szlavóniai 175—180, szerémségi 182.50—187.50. Rozs 140—145, zab 135—140, árpa 115—125, vaszai árpa 140—150. Bab 500—520, válogatott bab 510—530, Tengeri 150—155, új-tengeri 107.50—112.50, korpa 95—105. Liszt nullás 290—295, kettős 270—285, ötsz 240—250, hatos 215—225, hetes 180—190, nyolcas 120—130. Irányzat: lanyha.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 6. (Zárlat.) Készárúpiac. Irányzat gyengébb. Árak: Buza 77 kg. tiszavidéki 22.80—23.10, felsőtiszai 21.65—21.90, fehérmegeyi 20.95—21.10, pestvidéki 20.95—21.10, buza 78 kg. tiszavidéki 22.90—23.25, felsőtiszai 21.85—22.10, fehérmegeyi 21.10—21.35, pestvidéki 21.10—21.35, buza 79 kg. tiszavidéki 23.35—23.65, felsőtiszai 22.10—22.30, fehérmegeyi 21.45—21.60, pestvidéki 21.45—21.60, buza 80 kg. tiszavidéki 23.50—23.80, felsőtiszai 22.15—22.35, fehérmegeyi 21.55—21.70, pestvidéki 21.55—21.70. Rozs pestvidéki 14.20—14.40, más származású 14.20—14.40, takarmányárpa I. a. 15.50—16.20, sörárpa felsőmagyar 19.50—21, zab I. a. 15.25—15.75, tengeri morzsolt 19.50—19.75. Határidőpiac. Irányzat gyengébb. Árak: buza márciusra 23.07—23.08, májusra 23.76—23.77, rozsmárciusra 16.14—16.15, tengeri májusra 16.56—16.57 pengő. Árak százkilónként, budapesti paritás értendők.

Budapesti sertésvásár, nov. 6. (Zárlat.) Felhajtás: 3080 darab sertés. Irányzat kellemes. Árak: zsirsertés I. a., urasági nehéz, páronként 300 kilós 140—144, szedett közép 220—230 kilós 125—133, kivételesen 135, zsír nagyban 182—184, három darabos, táblás sózott szalonna 154, négy darabos 148 fillér kilogrammonként.

Kávé és csemege

Mesnil Kávé

a jugoszláv nép
nemzeti itala lett

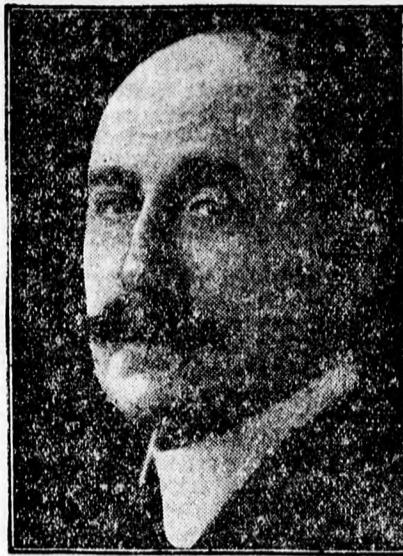
— Nyugdíjazott tartományi főispánok. Beogradból jelentik az Avala: Ófelsége Alekszandar király legutóbb kiadott ukázával Matics Györgyét, a beogradi tartomány főispánját és dr. Vodopivec Fran ljubljani tartományi főispánt saját kérelmükre nyugdíjállományba helyezte.

— Hat egységgel vezet Aljechin a sakk-világbajnoki küzdelemben. Amszterdamból jelentik: Bogoljubov a 39 lépés után feladta a világbajnoki meccs huszonkettedik játszóját. A következő partit november 5-én Hágában fogják játszani. A sakkvilágbajnokság jelenlegi állása: Aljechin 14 pont, Bogoljubov 8 pont.

— Ismét Walkert választották meg Newyork polgármesterévé. Newyorkból jelentik: Kedden választotta meg Newyork városa új polgármesterét. A hetek óta tartó izgalmas választási harc a régi polgármester, Walker fölényes győzelmével végződött. A newyorkiak óriási népszerűségnek örvendő »Jimmy«-je olyan nagy többséget kapott, amilyenre a newyorki polgármester-választások történetében még nem volt példa. Késő éjszaka volt, amikor mind az 1450 választókerületből beérkezett a végleges eredmény. Az egész város ujongva vette tudomásul a hírt, hogy Jimmy Walker 384.486 szavazatot kapott, míg a köztársasági párti polgármesterjelöltre, Guardiára csak 155.886 szavazatot esett.

— Jelentkezett a lajzi gyilkosság tettese? Innsbruckból jelentik: Több innsbrucki lap jelentése szerint a belini rendőrség kedden egy Reuter nevű tírolai fiatalember jelentkezett, aki azt állítja magáról, hogy ő gyilkolta meg Schäftner Kityt, a lajzi vadaskertben történt gyilkosság áldozatát. Az innsbrucki lapok kétségtelennek tartják, hogy Reuter nem épelméjű.

— Csütörtökön temetik el Miksa badeni herceget. Berlinből jelentik: Miksa badeni herceget, a német csá-

sárság utolsó kancellárját csütörtökön temetik el. A temetésre nagy előkészületeket tettek.

— Nizzában letartóztatták Dosler Márkót. Noviszadról jelentik: A nizzai rendőrség szerdán táviratilag értesítette a noviszadi rendőrséget, hogy Nizzában letartóztatták Dosler Márkót, aki ellen az ügyészség közölvévelet adott ki. Doslert félmillió dináros sikkasztással, ezenkívül csalással és okirathamissal vádolják. Az ügyészség Dosler kiadatását fogja kérni.

— A noviszadi városi adóhivatal főnöke szabadságon. Noviszadról jelentik: Boksán Radivoj városi tanácsos, a városi adóhivatal főnöke egészségének helyreállítása céljából szerdán négyheti szabadságra ment. Távollétében a városi adóhivatalt és pénzügyi osztályt helyettese, Kiss Gyula tanácsnok vezeti.

Dumas lebilincselő meséjét eleveníti meg a

Három testőr
csütörtöktől a Városi Moziban

— Byrd kapitány uton van a déli sark felé. Newyorkból jelentik: Byrd kapitány délsarki expedíciójának bázisáról, Little-Amerikából újabb szikratáviratok érkeztek, amelyek szerint az expedíció jól bírta a telet és a délsarki tél megszűnésével megkezdte az előkészületeket a sarkra való előnyomuláshoz. Egy héttel ezelőtt öt emberből álló expedíció indult el kutyaszánokkal, hogy Little-Amerikától száz mérföldnyire élelmeszer- és tüzelőanyag-raktárt állítsanak fel. Ilyen raktárakat a déli sarkhoz vezető útirány minden századik mérföldjénél felállítanak, hogy az expedíció kiegészíthesse készletét. Mihelyt az összes ilyen raktárakat felállították, Byrd elindul a déli sark felé.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jele: Jobbára borult idő várható, sok helyütt, főleg nyugaton, esővel és hőemelkedéssel.

LAUSANNE
MANOIR-SIGNAL
Institut DE WERRA

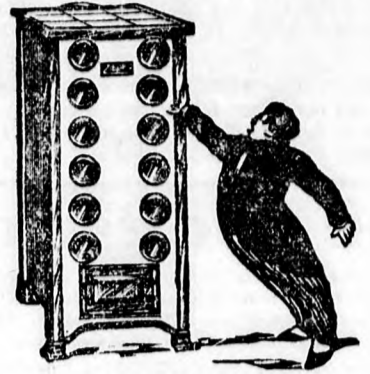
Penzionátus fiatal lányok részére. Házastársi iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli apartok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kirendelt küld. 0240

— Kiért a Santa Maria vulkán. Newyorkból jelentik: Az Associated Press guatemalai jelentése szerint a Santa Maria vulkán kedden újból kitört. A kitörés halálos áldozatainak számát háromszázra becsülik, a sebesültek száma kétszáz. Eddig ötven holttestet találtak. A kráterből alázduló két méter vastagságú lávatömeg eltemette a menekülőket. A lakosság tompa földalatti morajra riadt fel, amelyet azután földrengés és vulkanikus kitörések követtek. Az egész vidéket borzalmas gyorsasággal árasztotta el a hatalmas láva-folyam, amely útjában mindent elpusztított. A hamuréteg helyenkint két méter vastag. Több ezer ember vált hajléktalanná, a termés legnagyobb része és így az egész kávétermés elpusztult.

— Át akarja repülni az óceánt egy orosz repülőgép. Newyorkból jelentik: A Szovjetföld nevű orosz repülőgép több hetes szibériai és alaskai ut után szombaton Newyorkba érkezett. A repülőgép pilótái kedden táviratilag kért engedélyt a moszkvai lég-hajózási népbiztonságtól az Atlanti Óceán átrepülésére. Ha ez az engedély megérkezik, akkor az orosz repülőgép már a legközelebbi napokban nekiindul az óceáni utnak. Az orosz pilóták tervei szerint Ujfundlandig a keletamerikai partvidék vonalát követnék és az óceánt az újfundlandi s az irországi partvidék között repülnék át. Ha vállalkozásuk sikerül, akkor a Szovjetföld lesz az első repülőgép, amely kelet-nyugati irányban körülrepül a földet.

GONDOLJON ...

a közelgő télre és szerezzen be már most megfelelő, jó kályhát!

A ZEPHIR-kályha

10 füt egy szobát **24** kg. fával órán át.

Kérjen ingyenes árjegyzéket

ZEPHIR KÁLYHAGYÁR R. T.
SUBOTICA

— Halálozás. Noviszadról jelentik: Achs Izor noviszadi gyáros súlyos csapás érte: felesége született Zigmund Márta kedden délután hat órákor rövid szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután négy órákor lesz a katolikus temető kápolnájából. Az elhunyt uriaszonyt férje és két gyermeke gyászolja. Halála városszerte mély részvétet keltett.

— A noviszadi városi főszámvevő visszaérkezett szabadságáról. Noviszadról jelentik: Vucsetics Milivoj, a városi számvevőség főnöke szerdán visszaérkezett négyheti szabadságáról és átvette hivatalát dr. Trischler Aladár helyettes főszámvevőtől.

— Uj autóbusszvonalak. Noviszadról jelentik: Hét-főn Mitrovica—Erdevik és Ilok, valamint Mitrovica és Sib között autóbusszközlekedés indult.

Douglas Fairbanks

a felülmulhatatlan akrobata játsza a főszerepet a **Három testőr-ben**

— Leszurta feleségét egy beogradi soffor. Beogradból jelentik: Véres családi dráma játszódott le kedden Beogradban. Ilka János hácskai származású beogradi soffor már hosszabb idő óta rossz viszonyban élt feleségével, aki nemrégiben el is költözött a közös lakásból és egy fővárosi nemeslánytól szakácsnői alkalmazást vállalt. Ilka többször meglátogatta feleségét és kérte, hogy térjen vissza hozzá, az asszony azonban minden esetben tagadó választ adott. Kedde virradó éjjel a soffor a nyitva hagyott ablakon keresztül belopódzott felesége szobájába és fojtogatni kezdte az asszonyt, aki rémülten kiáltott segítségért. Ilka erre kést rántott és feleségét többször mellbeszurta. Ilkánét súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba, a soffort pedig a rendőrség letartóztatta.

Dr. Wilhelm Jenő áthelyezte ügyvédi irodáját Karadžiceva ul. (Bárány-köz) 10. szám alá.

— Lezuhant egy utasszállító repülőgép: öt halott. Londonból jelentik: Az angol főváros közelében szerdán délelőtt szörnyű repülőgép katasztrófa történt. A légi szerencsétlenségnek öt halottja és két súlyos sebesültje van. A szerencsétlenül járt gép a London—berlini menetrendszerinti légijárat egyik utasszállító gépe, amely menetrend szerint délelőtt 9 óra 55 perckor szállt fel a creydoni repülőtérre Amszterdam felé, Caterham közelében azonban eddig még ismeretlen okból lezuhant, a motor felrobbant és a gép pillanatok alatt lángba borult. A gép roncsai alól öt megszenesedett holttestet és két súlyos sebesültet húztak ki. A vizsgálat csak annyit tudott megállapítani, hogy a katasztrófa időpontjában, fél tízenegy óra tájban rendkívül sűrű köd volt. Ugy látszik a pilóta a nagy ködben eltévedtette az ut irányát és kényszerleszállást akart végrehajtani, amely nem sikerült.

BEUREGARD PENZIONATUS
FIATAL LEÁNYOK RÉSZÉRE
CORSEAUX — Vevey mellett — Suisse
Gyönyörű, egészséges fekvés. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Három testőr
Douglas Fairbanks
Városi Moziban

— Gyujtogatásért másfélvi büntön. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Masirevics-tanácsa kedden tárgyalta a gyujtogatással vádolt Szupek István pivnicai lakos büntetését. Szupek évekkkel ezelőtt feleségül vette Papp István jómódu gazdálkodó leányát, de a házastársak között a férj durvaságai miatt szakadásra került a sor és az asszony visszatért az apai házba. Szupek ekkor megfenyegette apását, hogy felgyújtja a házat. 1928 június 15-ikén este kigyulladt Papp háza és nagyrészt leégett. A vádolt a csendőrségen beismerte a gyujtogatást, de a tárgyaláson tagadta és azt állította, hogy kikényszerítették belőle a vallomást. A kihallgatott tanuk Szupek ellen vallottak, többben látták a kritikus időben a tűz színhelyén, egyeseknek pedig önként be is ismerte a gyujtogatást. A bíróság Szupek Istvánt büntösnek mondta ki és másfélvi büntőre ítélték. Csovics Mladen ügyész és dr. Deák Leó védő felebeztek.

— Velikakikinda közvetlen telefonösszeköttetést kap több csehszlovákiai várossal. Beogradból jelentik az Avala: Az építészeti miniszter a következő új nemzetközi telefonvonalak megnyitását rendelte el: Beograd—Zagreb—Ljubljana—Szarajevó és Leoben között, Valjevó—Bratislava és Prága között, továbbá Veliki Kikinda—Prága—Bratislava—Komárom—Losonc és Kassa között. Egyszeri beszélgetés díja Velika Kikinda—Prága viszonylatban 5,25 aranyfrank, Bratislava, Komárom, Losonc és Kassa viszonylatban pedig 3,60 aranyfrank.

— Villámverseny a noviszadi sakk-körben. Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk-kör szombaton, 9-ikén este a legjobb noviszadi játékosok részvételével villám-versenyt rendez.

— Földművelésügyi miniszterium október hó elején bizottságot küldött ki az állami méntelepek működésének ellenőrzésére. A bizottság most fejezte be munkáját, amelynek eredményéről beszámolt a földművelésügyi miniszternek. A vizsgálóbizottság referátumában a telivér és félvér mének tenyésztésének terén több fontos újítást javasol.

elsőrendű különleges divatruház és férfi szabásati műterem **BEOGRAD**
Vuka Karadžića 18, Telefon 24-98

Férfi- és fehérenemű mérték után elsőrendű, valódi angol anyagból, élkelő szabással és legfinomabb kidolgozásban. BURBERRY, Waterproof, Trencscoat, ulszterek, utazó és sportruhák, lomberfeldöltök urak és hölgyek részére. NICKY-féle feltűnő izléses nyakkendők.

— Dudás Emil volt szentai rendőrkapitány Párisban meghalt. Szentáról jelentik: A franciaországi jugoszláv újságírók egyesülete kedden táviratilag értesítette a szentai rendőrséget, hogy Dudás Emil volt szentai rendőrkapitány, negyvenegy éves korában Párisban meghalt. Dudás másfél éve tartózkodott a francia fővárosban, ahol egy találmányának értékesítésére folytatott tárgyalásokat. Halála nagy részvétet keltett Szentán.

Gutenbrunn-szenatórium Baden bei Wien. Ideális őszi és téli tartózkodási hely, legmodernebb orvosi berendezések, szív- és veseállomás, diétikus kurák, kénes fürdők.

Ne felejtse el!

Az állami osztálysorsjegyek főhúzása november 7.-től december 2.-ig tartanak naponta. Sorsjegyek állandóan kaphatók „Bristol”-nál Noviszád, Zeljeznicka ul. 27.

— Dobrovics Petár képképző Noviszádon. Noviszádról jelentik: Dobrovics Petár a kiváló festőművész »Dalmáciai ciklus» című képeiből kiállítást rendez Noviszádon. A kiállítást Popovics Bránkó a Kijijevszvi Glasnik műkritikusa nyitja meg. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Noviszádon.

— Áthelyezett postafőtisztviselők. Noviszádról jelentik: A postaiügyi miniszter Dragics Julianna szombori és Voinovics Mihádin szuboticei postakezelveket a noviszádi postára helyezte át. Szpaics Anica noviszádi postahivatalnokot Vinkovcra, Gojanovics Toma becskeréki postahivatalnokot Kikindára, Armenkovics Radivoj szombori postafőtisztviselőt Kostajnicára az ottani postahivatalhoz helyezte át.

Megérkezett a HOTEL NACIONAL-BA

KARLO PRINC

az arnyék csodaművész társulatát. Ezt mindenkinek látni kell!

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirofen*. Gyógyszertárakban kapható.

— Noviszádra szállítják a szombori főispáni hivatal berendezését. Szomborból jelentik: Palanaski György, Noviszád városgazdája szerdán Szomborba érkezett a bányai írásbeli végzésével, mely szerint Noviszádra szállítja a főispáni hivatal berendezését. A főispáni hivatal berendezésének átszállítását már megkezdték.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— Szláva. Szávics Sztóján, a noviszádi pénzügyigazgatóság főinspektora és az adóügyi osztály vezetője ezúton értesíti ismerőseit és barátait, hogy házi védszentjának ünnepét, Szent Dimitrije napját családi körben ünnepli meg és senkit sem fogad.

— Apagyilkosságot máslólévi börtön. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Skrabalanácsa szerdán tárgyalta Vidákovics Márton szentai földműves bűnügyét, akit az államügyészség szándékos emberöléssel vádolt. A vád szerint Vidákovics mult év október 9-ikén egy gépesavarkulccsal fejbévágta apját, aki agyvérzés következtében meghalt. A vádlott a szerdai főtárgyaláson kijelentette, hogy tettét önvédelemből követte el. Apja iszákos volt és állandóan verte feleségét és menyét. A kritikus napon egy husággal jött haza és előbb felségére, majd menyére támadt és őt is megütötte. A tanúk hasonlóképpen vallottak. A bíróság egy és fél évi börtönre ítélte el Vidákovics Mártont.

A törvény védi
isszaélésektől a Pyramidon
elnevezést. De saját
magát is károktól és
kérjen kifejezetten

Pyramidon
tablettát

mely a legjobban bevált
szer, fejfájás, migrén, fog-
fájás stb. ellen.

Valódi csak az eredeti
„Makber-Lactus”-csomagolásban.

— Elfogott szélhámos. Noviszádról jelentik: Veszedelemes szélhámost tett ártalmatlanná a gornjikovili rendőrség. Popov Ráda rendőrnek feltűnt egy jólöltözött fiatalember, aki céltalanul bolygott a közszégyben. Igazolásra szólította fel, mire az ismeretlen kijelentette, hogy Jovanovics Milának hívják és sertéseket akar vásárolni a közszégyben. A rendőr előtt gyanus volt ez az állítás és beakisérte a fiatalembert a közszégyháza, ahol az állítólagos sertéskereskedő hoszas vállalat után beismerte, hogy nem Jovanovicsnak, hanem Gladics Zsivojinnak hívják és szepszkielemiri lakos. Egy kézitáska volt nála, amelyből két télikabát, több orvosi műszer és egy dr. Delimirovics beogradi egészségügyi rezerens névre kiállított igazolvány került elő. Kiderült, hogy Gladics büntetett előéletű csavargó, aki csak október 5-ikén szabadult ki a mitrovicai fegyházából és már azóta is több büncselekményt követett el. Elmondta, hogy bejárta az ország északi részét és több helyen követett el csalásokat. Különösen ruhakereskedőket károsított meg, akiknek az árúval megszokott. A nála talált bőröndöt a vonaton lopta. Megállapította a rendőrség, hogy 1921-ben egyévi, 1926-ban ötlévi fegyházra ítélték, később pedig különböző büncselekmények miatt ismét hosszabb fegyházbüntetést kapott. A noviszádi törvényszék a mult évben négyévi fegyházra ítélte, de a felebbviteli bíróság egy évre szállította le a büntetést, amit most töltött ki. Minthogy a bőröndöt Noviszád és Zemun között lopta el, a szélhámos átszállítja a szepszkielemiri ügyészség fegyházába.

A temerini TC megövtá a sabáci Macsva ellen elvesztett mérkőzést. Noviszádról jelentik: A Temerini TC megövtá a sabáci Macsva ellen elvesztett bajnoki mérkőzését, mert a bíró tizenhárom perccel meghosszabbította a játékidőt és ez alatt az idő alatt a temerini csapat hat gólt kapott.

Közszönm! Nem kérek mást, csak Popovics-féle DESZANKA-krémet!

Gyomor és bézavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, föltűvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájdásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet alaposan kiegészítjük az emésztőutakat. Közkelekedés jelentéseiben olvassuk, hogy a *Ferenc József* vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dícsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 15

Leszortjuk felvevőkészülékeink árát!

Kérdezzé meg a legközelebbi rádióé eskedőt!

Philips

SPORT

Ki vezeti a Bácska—Szand mérkőzést? Az alszövetség Zagrebből kért bíró, a szuboticei bírótestület dr. Padjent delegálta a mérkőzés vezetésére

A derby napjának közeledtével az érdeklődés szinte óráról-órára növekszik a Bácska—SZAND mérkőzés iránt. Az utóbbi években a derby mindinkább veszített döntő jellegéből, de a közönség ennek ellenére is a legnagyobb sporteseménynek tekintette a két rivális találkozását.

Három év óta az idén első ízben ismét az első helyezés sorsa fogorog kockán a Bácska—SZAND mérkőzésen és bizonyos, hogy a vasárnapi erőpróba látogatottsága minden eddigiével szemben rekordot fog jelenteni. A két csapat egyelőre serényen készül a döntő küzdelemre és az összejáratás műhelytitkaiból mindaddig csak kombinációk kerültek a nyilvánosságára. A két csapat felállítása tekintetében teljes a bizonytalanság, különösen azonban a Bácska összeállítását fedi mély homály. Virág büntetés alatt áll még vasárnap és nem tudni, hogy ki védi a Bácska kapuját. A »jólértesültek« úgy tudják, hogy Katona, a piros-fehérek tehetséges tartalék kapusa, aki katonai idejét tölti, vasárnapra szabadságot kap és ő lesz a Bácska cerberusa. Sokat beszélnek arról is, hogy Rudics is haza érkezik erre az alkalomra Bácsból, ahol egyetemi tanulmányait végzi, sőt az elsőjén katonai szolgálatra bevonult Sáreveszes sem fog hiányozni a Bácska együtteséből. A SZAND játékosai valamennyien Szuboticán vannak ugyan, de azért nem lehet tudni, hogy milyen csapatot állítanak ki.

A Bácska—SZAND fronton uralkodó bizonytalanságot fokozza a mérkőzés bírójának kérdése. A szuboticei alszövetség ugyanis már hetekkel ezelőtt kérelmet fordult a JNS-hez, hogy az országos hírvizzagreh Fabrist küldje ki a mérkőzés vezetésére, vagy ha Fabris akadályoztatva lenne, akkor beogradi, vagy oszjeki bíró delegáljanak a derbyre. Ezzel szemben a szuboticei futballbírók testülete a szokásos bírók küldések során dr. Padjent bízta meg a Bácska—SZAND mérkőzés vezetésével.

A JNS — értesülésünk szerint — kedvezően intézte el az alszövetség kérelmét és utasította a za-

— Összenőtt leánykerekreket szűlt. Aachenből jelentik: Az itteni kórházban egy asszony összenőtt leánykereknek adott életet. Az ikreknek összesen csak három lábuk van és testük a gyomor táján nőtt össze.

Dr. Wilhelm Jenő ügyvédi irodáját áthelyezte házába Karadziceva ul. 10. szám alá.

Dr. Szegő Ferenc fogorvos rendelőjét Sokolska ul. 1. (dr. Popovics Milivoj-féle ház) helyezte át.

FILM

Pat és Patachon az ember- evők között

A Lifka-mozi új műsora

A világhírű dán komikuspár legújabb filmje a régi éremeken kívül meglepetést is hoz két nagyon ügyes filmszínész személyében, akik eleven játékkal akkor is életre galvanizálják a publikum nevetőidejét, amikor Pat és Patachon olykor, ötven-száz méternyi filmzalag lefutási idejére beledáradnak ebbe. A hosszú Pat és a kövér Patachon új filmjükben pincér, tengerész, csodavos és egyéb szerepekben brillíroznak. Eszközben ugyan nem hoznak újat, gesztusait, trükkjeit, fintarait a régiéktől, ez azonban egyáltalán nem árt a filmjáték üdeségének, hiszen a közönség sem maszkban, sem játéokban nem kér újat kedvenceitől, ha azokat egyszer megszokta. Chaplin szinte kabalás rajongással ragaszkodik impozáns méretű cipőéhez, rongyos zakkójához és fogalomná vált félcillenderéhez és Pat meg Patachon sem válnak meg a jól bevált groteszk gesztikulációtól, amelynek annyi hangos sikert köszönnek.

Kalandok és fejtehető állított szituációk, helyzet és jellemkomikum váltakoznak az új Pat és Patachon filmben, amelynek gépezetében talán túlságosan laza a logika rugója, annál pompásabban működik azonban az ötletek és a humor lendítőkereke. És ez a fontos. Pat és Patachon izig-vérig mai komikusok, akik egy kis lélektanai studiumtól sem riadnak vissza, amikor azt keresik, hogy mi kell a mai táradt és magafelédkezés után áhítózó mozipublikumnak. Játékukból kiérzik a tanulmány, az átérés, tréfák a stopper pontosságával rezonálnak és a poének robbannak, mint a rakéta.

Pat és Patachon legújabb attrakciója ötletes, friss, lüktető tempójú film, leköt és szórakoztat.

(d)

grebi futballbírók testületét, hogy a kérelem értelmében küldjön ki bíró Szuboticára. A futballbírók testülete szerdán este vagy csütörtökön ejti meg a bíróküldést és amennyiben Fabrist delegálja, esetleg beogradi vagy oszjeki bíró küld ki, akkor a vasárnapi derbyt az ő delegáltja fogja vezetni.

A vasárnapra kisorsolt ZsAK—Villanytelep bajnoki mérkőzést Krausz, a SZAND I/b.—Bácska I/b. mérkőzést Mitrovics bíró vezeti.

A sabáci Macsva vezet a noviszádi elsőosztályban. A noviszádi kerület elsőosztályú bajnokságának őszi fordulója befejeződött. Az első helyezést ismét a kitűnően szereplő bajnok Macsva szerezte meg, míg a második helyre a Vojvodina került. A bajnokság állása a következő:

1. Macsva (Sabác)	5	4	1	—	31	11	9
2. Vojvodina	5	3	1	1	14	11	7
3. Radnicski	5	2	1	2	21	16	5
4. Gradjanszki	5	1	2	2	8	14	4
5. NAK	5	1	1	3	12	13	3
6. Temerini TC	5	1	—	4	5	26	2

A Vrbászi SC Szomborban. A Vrbászi SC vasárnap Szomborban az SzTK ellen játssza le az évi utolsó bajnoki mérkőzését. A VSC-nek mult heti súlyos veresége után a papírforma szerint kevés esélye van a győzelemre, de ha kijátssza a bajnokság során mutatott formáját, kétségessé teheti az SzTK győzelmét.

Vasárnap délelőtt a városligeti pályán játsszák le a ZsAK—Villanytelep SC mérkőzést. A vasárnapra kisorsolt ZsAK—Villanytelep SC bajnoki mérkőzést vasárnap délelőtt tíz órakor a városligeti pályán játsszák le. Előtte fél kilenc órakor az IB csapatok mérkőznek a bajnoksáért. A két mérkőzésre 3, 5 és 8 dináres mérsékelt árú jegyeket állapított meg a rendezőegyesület és így az érdekes programnak előreláthatólag nagy közönsége lesz.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Lényegesen javult a kisantantállamok gazdasági helyzete

Hivatalos statisztikai adatok Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia gazdasági forgalmáról és pénzügyi helyzetéről

Októberben a kisantantállamokban olyan örvendős jelenségek mutatkoztak, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a gazdasági helyzet a kisantantállamokban lényegesen javulásnak indul.

Jugoszlávia

Az októberi gazdasági helyzet kedvező kilátásokkal kecsegtet. Néhány nappal ezelőtt tette közzé az állami statisztikai hivatal a szeptemberre vonatkozó külkereskedelmi adatokat, amelyekből kitűnik, hogy a kivitel ebben az időben ismét emelkedő volt. A növekedés bár nem olyan nagy, mint volt augusztusban, de ennek ellenére kielégítő. Szeptemberben 503.591 tonna áru került kivételre 721.13 millió dinár értékben. A múltévi szeptemberrel szemben az idei szeptemberi kivitel sulyban 12.6 százalékkal és értékben 4.16 százalékkal nagyobb volt. A kivitel cikkek nyugtáján a buza 62.5 millió kilóval, 141.03 millió dinár értékkel ismét az első helyen áll. Épületek 124 millió dinár értékben, tojás 39.3 millió dinár, gyümölcs 38.5 millió dinár, sertés 26 millió dinár, élő szarvasmarha 25.8 millió dinár, tüzelőfa 15.5 millió dinár, hus 14.3 millió dinár, réz és cement egyenként 13.8 millió dinár értékben került kivételre. Tengeriből összesen 7 millió dinár értékben vittünk ki. Október 4-ikén a bácskai buzát (77 kilósat) a noviszadi tőzsdén 190—195 dinárral jegyezték. Október 26-ikán ez a jegyzés változatlan maradt, viszont a szerémi buza jegyzése október 26-ikán 180—185 dinárról 187.5—192.5 dinárra emelkedett. A tengeri árak változatlanul alacsonyak. Bácskai tengeri áprilisi, májusi szállításra október 26-ikán 147.5—152.5 dinár volt.

A jugoszláv gabonakereskedelmi érdekeltségek ezidélre nem foglaltak végleges állást a kukorica tervezett Dunakartellje kérdésében.

Az értékpapirtőzsdén az ugynevezett jugoszláv dollárpapírok, amelyeknek árfolyama hosszú időn át nyomott volt, októberben lényegesen emelkedtek. A nyolc százalékos Blair kölcsönkötvények október 9-ikétől október 25-ikéig 81.5 dinárról 87 dinárra, a hét százalékos Blair kölcsönkötvények 73.25 dinárról 77 dinárra, az Országos Jelzálogbank hét százalékos kölcsönkötvényei 72 dinárról 78.5 dinárra mentek fel és 76.5 dinárral élénk kereslet volt bennük.

A pénzpiacon bőségesen van pénz. A Narodna Banka zsrószámhája, amely mult év végén 251 millió dinárt tett ki, ezévi október 15-ikén 936.7 millió dinárra emelkedett. Bajkics tanár ezévi szeptember hónapra a nagykereskedelmi árak teljes indexét az augusztusi 95.8 dináros indexel szemben 92.66 dinárban állapította meg.

Az állam vábevétel a költségvetés kezdete óta, vagyis április elsejétől október 10-ikéig 829.5 millió dinárt tettek ki, noha csak 780.2 millió dinár volt előirányozva. Az egyedárusítási bevételek április elsejétől augusztus 31-ikéig 992.8 millió dinárt tettek ki, noha csak 981.3 millió dinár volt előirányozva.

Az alapítási tevékenység továbbra is észlelhető. Különösen közraktárak létesítése iránt van nagyobb érdeklődés és a külföldi tőke is különösen ilyen létesítmények iránt érdeklődik. Szó van arról, hogy ilyen célra többszáz millió dinár befektetést eszközölnek.

Ezenkívül bányavállalatok iránt van nagyobb érdeklődés és főleg csehszlovák tőke érdeklődik a textilipari alapítások iránt is.

Csehszlovákia

Az októberi gazdasági helyzet némileg ellanyhuló konjunktúra jelét mutatja. Ennek az a magyarázata, hogy az általános nemzetközi gazdasági helyzet is rosszabbodott és a belső gazdasági okok is kedvezőtlenül befolyásolták a gazdasági helyzetet. A külső behatások különbözőképpen nyilvánultak meg. A prágai értékpapirtőzsdé a newyorki, brüsszeli, párisi és berlini tőzsdék hatása alatt ellanyhult. A gyárpar az eddigénél kisebb megrendeléseket kapott és a nemzetközi piacokon a verseny fokozódott. Ennek hatása Csehszlovákiában erősen érezhető, mert Csehszlovákia gyárpara főleg a kivételre dolgozik.

A textilipar vásága még jobban kimélyült. Főleg a gyapjúiparban kedvezőtlen a helyzet és több gyap-

júipari vállalat át akar térni a műselyemgyártásra és ottól a helyzet megjavulását reméli.

A külföld nagyobb kölcsönajánlatokat tesz a csehszlovák gyárparnak és ez a körülmény biztatóan hat. Az osztrák tőke, amely a legutóbbi belpolitikai események miatt nyugtalan, Csehszlovákiában keres elhelyezést. De Hollandia, Svájc és Franciaország pénzügyi köréi is nagyobb érdeklődést mutatnak tőkeelhelyezés iránt, mert ezek az országok is ki akarják vonni eddig Ausztriában volt tőkéiket és Csehszlovákiában kívánják elhelyezni. Egyelőre csak rövidlejáratu, három-hathónapos kölcsönajánlatokról van szó.

A mezőgazdaság csak vontatoitan fizeti vissza a kapott kölcsönöket. A termés értékesítése nehezen megy előre, tavalyi készletek még nagy mennyiségben eladatlank.

Mezőgazdasági szövetkezeteknél és a takarékszövetkezeteknél a betétállományban alig van változás. Az egész gazdasági helyzet megrözi a lassu fizetésteljesítés következményeit, ami főleg nagyobb hitelkeresletben nyilvánul meg.

A nemzetközi pénzpiac némi javulása Csehszlovákiában is megnövesztette a pénzforgalmat.

A gyárpar egyenlőten. Az élelmiszeriparban konjunktúra van, a sörgyárak és konzervgyárak igen jól vannak foglalkoztatva, ellenben a malmok panaszkodnak a mezőgazdaság pangása miatt. A széntermelés növekedőben van és a fogyasztás is nagyobb lett. A bányáipar foglalkoztatása csökkent, hasonló a helyzet az építőiparban, amelynek lanyhasága kihat a faiparra. Csak a papiripar érdeklődik fa iránt. Igen kedvező a bőr és a cipőipar helyzete és hasonlóan kedvező a kémiai ipar helyzete is.

A kereskedelem helyzete némiképp javult, de még mindig mögötte van a tavalyi fizetmenetnek. A munkanélküliség kissé emelkedett, bár még mindig nem jelentékeny.

Románia

Ha számszerűleg még nemis állnak kellő adatok

rendelkezésre, az októberi gazdasági helyzet az általános javulás képét mutatja. Ezt igazolják az állami pénzügyekben beállott javulások és ilyen felvilágosításokat adnak a magángazdasági vállalatok is.

A román mezőgazdasági körök, amelyek a román lakosság nyolcvan százalékát teszik ki, a termés kedvező értékesítése következtében már abban a helyzetben vannak, hogy gazdasági felszereléseiket kiegészíthetik. Árpában százezer vagon, tengeriben kétszázötven ezer vagon felesleg van ezeken kívül a zab, bab és kölestermés is kedvező volt és ezekből is felesleg maradt a kivétel számára. Eddig kétféle milliárd lei jutott a mezőgazdaságnak a kivételből. De a mezőgazdasági körök jóvedelme ennél is lényegesen nagyobb, mert a beföldi városok közel hárommilliárd értékű gabonát vásároltak össze, amelynek jó része már most kifizetésre került.

A kereskedelmi életben is élénkülés tapasztalható. Különösen nagyarányú ez az élénkség a mezőgazdasági gyárparban, a textil- és épületfakereskedelemben. A vasipar helyzete nem javult, mert a kiskereskedelem még túl van zsufolva ártával. A főkiviteli cikkek közül a faiparban tapasztalható élénk konjunktúra, noha az árak nem megeléledtek. Ugyanezt panaszolja a petroléumipar is. A nyersolajtermékek iparában eladási kártell létesítésén dolgoznak.

A gabonakivitel erősen megeléledt és ennek az lett a következménye, hogy a vízjárművek fuvardíja felszökött. A kukoricakivitel valószínűleg csak tavaszra vesz majd nagyobb méreteket, mert csak kevés száraz áru van és mert tavalyi készletek alig vannak, az idei termést pedig nem lehet azzal keverni.

Cukorrépából 8.101.940 métermázsza termett a tavalyi 10.553.400 métermázsával szemben. A répa cukortartalma Romániában átlag 15 százalék, ezidén azonban 14 százalékos átlaggal számolnak. A közlekedési nehézségek Erdély és a regábeli országgrészek között erősen érezhetők. A termés kiszállítása különösen Besszarábiában sok nehézségekbe ütközik. A tengeri kikötőkben a 10.000 vagonot kitevő hajóir elégtelennek bizonyul.

Az állami pénzügyek terén lényegesen javult mutatnak az adóbevételek. Szeptemberben nagyobbak voltak az adóbevételek, mint az év bármelyik hónapjában a kiadások. Ennek ellenére a deficit elkerülhetetlen volt. A bankjegyforgalom némiképp megnövekedett, október közepén 21.690.000.000 lei volt a bankjegyforgalom az előző hónap 15-ikén kimutatott 20.7 milliárd leivel szemben. A váltótárca 8.882 milliárd leire ment vissza.

Vajtermelési központokat kell felállítani

Hozzászólás a tejgazdaságunk megszervezésének kérdéséhez

A Csebutar Alfréd inspektor ur kitünő tollából megjelent »Tejgazdaságunk megszervezése« című cikket teljesen magamévá téve, legyen szabad e kérdésnek rendkívüli fontosságára való tekintettel nekem, mint hosszú évi gyakorlattal bíró tejgazdasági szakembernek a következőkben hozzászólom:

Tejgazdaságunk helyes megszervezése most már létkérdés, mert az épügy, mint mezőgazdaságunk olyan pontra jutott el, ahol megmentése sürgős feladat. Rengeteg ugyan a feldolgozó telepünk száma, tej is sok áll rendelkezésre, mert a nyomasztó gazdasági viszonyok mellett a nép kényszerül a tej eladására még akkor is, ha mint most, csak potom árat kap érte, mivel a tej és tojás van hivatva a falusi kisgazdánál az apróbb házi szükségleteket fedezni. De nézzük már most mi az oka annak, hogy a tejtermelő nem kap megfelelő árat a tejért és hogy a tejfeldolgozó is, hasznot nem tudván elérni, kénytelen üzemet beszüntetni. Nálunk a tejgazdaság szabad ipar, ebbe mindenki belekezdhet, ennél fogva képesített szakemberünk alig lévén, nálunk az a helyzet állott elő, hogy tejgazdasággal foglalkozó egyének 95%-a nem szakember. Csak természetesen, hogy ilyen sem szaktudással, sem megfelelő berendezéssel nem bíró egyénektől, akiket legtöbbször csak a kényszer hajtott ideglenesen erre a pályára, egyöntetű, versenyképes árut elvárni nem lehet. Ebből az következik, hogy minden piacunk tele van olyan

tejtermékekkel, amelyek exportra nem alkalmasak s mert a helyi piacok számára túltermelés áll fenn, a biztos tönkremenésnek néz elébe. A közelmúltban a beogradi piacon szemtanuja voltam, amikor egy tejesarnokosnak a Vajdaságból 35 kiló vajért a vajkereskedő 33 dinárt adtolt fizetett. A tejesarnokos rimázkodott, hogy neki három dinár költsége volt a vajra a kereskedő boltjáig, de a kereskedő hajthatatlan maradt s azzal érvelt, hogy a konkurrencia is olyan árban szerzi be a vajat, tehát ő sem adhat többet érte. Hasonló eseteknek bárki lehet naponként a beogradi piacokon szemtanuja. Már most tekintete véve, hogy 28—30 liter tej szükséges átlagosan a mi tejünkben 1 kiló vajra, könnyen kiszámíthatjuk, hogy mit kereshet a tejesarnokos az eladott 35 kiló vajon és mit fizethet ezután a tejért. Di mit csináljon, vigye vissza, tegye jégre, hogy majd később még olesóbban adja el? De meg a tejet is fizetnie kell, s örül, ha pénzt lát, bizván abban, hogy majd behozza máskor, de sajnos, ahelyett, hogy jobbra fordulnának az értékesítési viszonyok, még inkább leromlanak.

Egy másik gyakori hatóságai beavatkozást igénylő oka az árak leszorításának a következő: A tejesarnokos legtöbbször hitelbe vett gépekkel, tejesarnokot nyit valamely községben. Eleinte készpénzzel fizet, míg a bizalmat megnyeri, azután pedig csak ígéretekkel, míg egy szép napon egy nagyobb összegű tej és egyéb

tartozásnak hátrahagyásával bucsu nélkül távozik a községből. Példakép emlitem Jasa Tomics Supljaja, Lazarevo és Konak községeket, ahol állításom valódságáról bárki meggyőződhetik. Az ilyen menekülő egyének — mert csak hitegetéssel kell nekik a tejet fizetniük — minden áron tudnak tejtermékeink s mert ezáltal versenyképesebbek, mint az, akinek készpénzzel kell a tejet fizetnie, ők eladják, ha potom áron is, árújukat s diktálják az árakat.

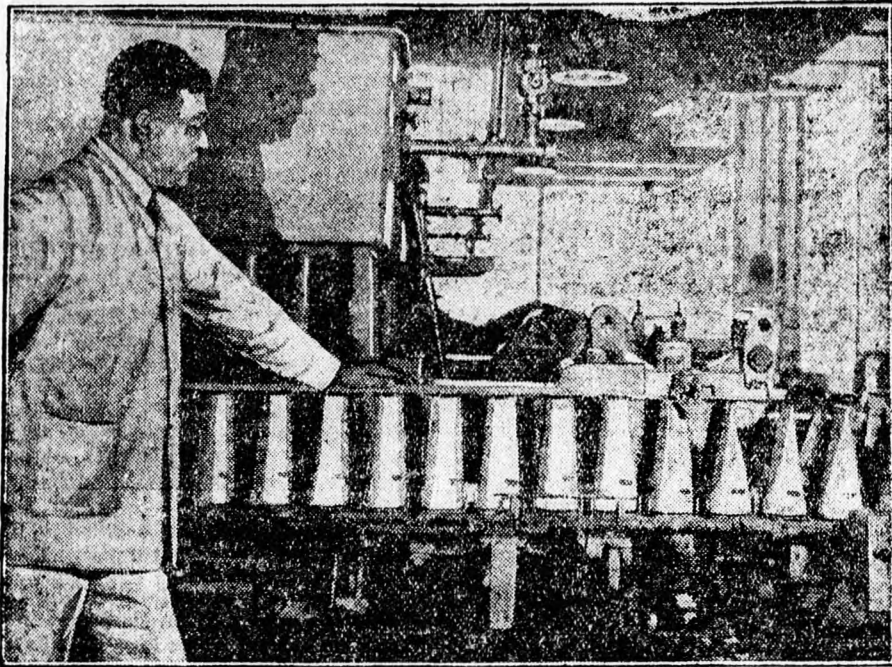
Ennek az áldatlan állapotnak megszüntetését célozza tejjgazdaságunk reorganizálása. A helyesen keresztülvitt megszerzés lehetővé tenné mezőgazdaságunknak, a legkisebb rizikóval s ennél fogva a legnagyobb haszonnal járó szarvasmarha-tenyésztést, mert a tejet a gazda elfogadható árban tudná értékesíteni, a gazda nyerne ezenkívül nagymennyiségű jó, természetes trágyát és trágyalét, s alkalma volna egyúttal sokszor alig értékesíthető szalás takarmányának értékesítésére.

A külföldi példák mutatják, hogy tejjgazdaságunk

helyes megszervezése nem lehetetlenség. Az 1925. évben felállított oroszországi vajtermelők szövetsége a most kiadott statisztikai adatok szerint a következő fejlődés mutatja:

	1925	1926	1927	1928
Szövetkezetek száma:	5072	5874	6372	7696
	1925	1926	1927	1928
Vajtermelése mm.-ban:	228430	349093	485295	486100
	1925	1926	1927	1928
Ebből kivitel:	108705	119825	130197	186011

Amerikában a tejfoglalom is gigászi méreteket ölt. Az Egyesült-Államok területén 2500 tejszövetkezet működik. A városok sokszor igen messze fekvő területeiről kapták a tejet, például Newyorkba még Kanadából is szállítják, úgyhogy a tej 750 kilométeres utat tesz meg. A szállítás kannákban, tankokban történik, a legújabb újítás pedig ezen a téren a papírúveg. Új találmány, amely kitűnően bevált. A papírúveg tiszta és használat után eldobható.

Papírúvegek tejszállításra

A mi tejjgazdaságunk szintén csakis egy ilyen helyesen megszervezett összpontosítás útján való vajgyártásra berendezve volna megmenthető, illetőleg fejleszthető. Igaz ugyan, hogy a sajtgyártással jobb tejtértékesítést tudnánk elérni, de a mi lapályos vidékünkön termelt tej alig és sok esetben egyáltalán nem alkalmas tartós és és kivitelre szánt sajt készítésére, de nagyobb tökét és költségesebb berendezést is igényel a sajtgyártás és azonkívül megfelelő szakembereket, akik nekünk alig állanak rendelkezésre.

A vajtermelési központok felállítása mellett szól az a körülmény is, hogy a fiókok vezetésére könnyen elő tudnánk teremteni a szükséges személyzetet, a fiókok pedig kisebb forgótőkével és olcsóbb berendezéssel is beérnek. Nemkülönböztetve figyelembe veendő előnye a vajtermelésre való áttérésnek még az is, hogy így a nagyobb mennyiségű fölözött tejben jó fehérjepótló marad meg nekünk a hussertenyésztés céljára. A szemes gabonával nem tudjuk a fejlődő hussertés fehérjeszükségletét fedezni, mert az nem képes annyira szemes takarmányt felvenni s ha okszerűen akarunk takarmányozni, kénytelenek vagyunk fehérjedus erő-

takarmányokat (húsliszt, vérliszt) beszerezni, amelyek azonban importcikkek lévén, tuldrágák. Ha fölözött tej áll rendelkezésünkre, azzal egész szépen és olcsóbban tudjuk sertéseink fehérjeszükségletét fedezni. Nem beszélhető le továbbá közeli fekvésünk a kelethez, amely jó minőségű vajra bizonyára készleges vevő lenne.

Vajtermelő központok életképes megszervezéséhez szükséges az állam erkölcsi és anyagi támogatása, valamint ellenőrzése az első időkben, amíg azok képesek a maguk lábán járni. Az ilyen központok szervezésnek maguknak a tejszint szállító fiókokat, amelyekből a központ a tejszint átvénné és zsírtartalom szerint fizetné. Elengedhetetlen a központok felállításával egyidejűleg egy állami ellenőrzés alatt álló vajvédjegyek bevezetése, amely védjegy helyesebben ellenőrző jegy garancia lenne egy a bel-, mint a külföldi vajkereskedőnek és a fogyasztó közönségnek arra nézve, hogy állandóan elsőrendű, egyforma minőségű vajat kap. Ilyen eljárás mellett bizonyára zavartalanul el tudjuk helyezni vajunkat a legjobb árak mellett úgy bel- mint külföldön.

Harc a halászáti bérletért

Az apatini halászat eredményei számokban

Az apatini halászáti terület, amelyet az ottani halászok időnként bérbévettek, Bezdánánál az országhatárnál kezdődik és a Dráva torkolatáig ér. Ehhez a szakaszhoz tartoznak a Duna mellékfolyói is. A halászáti terület vízfelülete 46 kilométer és részben állami, részben uradalmi halászáti jogot alkot.

Apatinban több mint ezer család él halászból. Ezek közül hetvenen nagyban űzik a halászatot és pedig hetes-nyolcas csoportokban, nagy hálókkal dolgoznak. Kivülük kétszáz kis halász kishálókkal űzi a mesterséget. A halászáti időtartam alatt azonban nem minden halász űzheti a mesterségét és a hajókon berakó munkákat és más foglalkozást végeznek. A halászmesterek száma 350.

Az apatini halászok a tizenhatalcadik századból származó céhrendszerben tömörültek és gondosan őrzik ezt a háromszázéves hagyományt. A tanoncok felszabadítása és a mesterréavatás még mindig a régi céhrendszerbeli formák között történik. A céhrendszerbeli jelvényeket a céh elnöke őrzi.

Az apatini halászok céhrendszerbeli tömörülésével szemben megalakult a múlt éven az apatini halászáti szövetség, amely a halászáti jog kiharcolását kívánja biztosítani. 1912-ben Frigyes főherceg bérelte a Dunának ezen a szakaszán a halászáti jogot, míg az

azelőtti években apatini halászok szerepeltek mint bérlők, akik vagy egyedül, vagy csoportokba tömörülve bérelték a halászatot.

Az új államalakulás óta a halászáti jog egy ideig a beljei uradalomra illelt. Amikor azonban a beljei uradalom bérbe akarta adni a halászáti jogot, megalakult a halászáti szövetség, amelynek nemcsak apatini, de batina, monostori és opacsevöl halászok is tagjai voltak. A legutóbbi versenytárgyalás alkalmával a halászáti bérletet ötmillió dinárral adták ki.

Ezidőszerezt az apatini halászok által kifogott összes halakat át kell adni az állami halászáti központnak Apatinban. A halkereskedelmet az apatini exporttársaság bonyolítja le, de más kisebb alakulatok és egyes halmagykereskedők is foglalkoznak ezzel. Az apatini halakat a belföld különböző részeibe, továbbá Magyarországra, Lengyelországra, Ausztriába, Németországra, Svájcba szállítják.

1928-ban a beljei uradalom halászerületén a kifogott halak mennyisége a következő volt: Elsőrendű 786 kiló, másodikrendű 2864 kiló, sülly elsőrendű 8307 kiló, másodikrendű 4805 kiló, harmadrendű 8734 kiló és negyedrendű 10.889 kiló, harcsa elsőrendű 7051 kiló, másodikrendű 16.243 kiló, harmadrendű 8203 kiló, negyedrendű 2736 kiló, ponty elsőrendű 83.382 kiló,

másodrendű 59.710 kiló, harmadrendű 100.558 kiló, negyedrendű 58.226 kiló, csuka elsőrendű 11.530 kiló, másodikrendű 42.238 kiló, fehérhal elsőrendű 103.663 kiló, másodikrendű 156.784 kiló, vegyeshal 89.779 kiló, vágóhal elsőrendű 11.975 kiló, másodikrendű 35.393 kiló. A legbőségesebb volt a halászmány júliusban és a legcsekélyebb decemberben. A múlt évben összesen 82 vagon halat termeltek ki ötmillió dinár értékben.

A halárak ez év október elején: tok (kecsge), elsőrendű 18 dinár, másodikrendű 16 dinár kilónként. A halászok az állami halászáti központból 9.60—10.80 dinárt kaptak. Sülly, elsőrendű 35 dinár, másodikrendű 32 dinár, harmadrendű 18 dinár, negyedrendű 14 dinár. A halászok ezekért a halakért azok értékének 60 százalékát kapták. Ponty elsőrendű 15, másodikrendű 14, harmadrendű 10, negyedrendű 8 dinár. A halászok 9, 8, 40, 6 és 5 dinárt kaptak. A vegyeshalok kilója 6 dinár. A halászok ezekért 3.60 dinárt kaptak. A csukaárak a következők voltak: elsőrendű 10 dinár, másodikrendű 6 dinár, míg a halászok 6 és 3.6 dinárt kaptak. Végül fehérhal, elsőrendű 4 dinár, másodikrendű 1 dinár. A halászok 2.30 és 0.60 dinárt kaptak. Természetesen a kiskereskedelemben és a nagykereskedelemben a halárak lényegesen magasabbak voltak, mint az apatini helyi árak.

Az apatini halászszoövetkezet azon fáradozik, hogy újra kezébe kapja ennek a Dunaszakasznak halászáti jogát.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotikai Lloyd közleményei
Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

Üzleti összeköttetések Németországgal

Mindennemű gazdasági természetű információk beszerzésénél igen opportunus volna, ha az érdeklődők, akik Németországgal üzleti összeköttetésbe kívánnak lépni, illetékes kereskedelmi és iparkamarák útján a berlini jugoszláv követséghez fordulnának, amely eddig is mindig érdemleges és kimerítő felvilágosítással szolgált a kamaráknak.

Ha azonban az érdekeltek jobban szeretik a szükséges információkat közvetlenül beszerezni és közvetlen érintkezésbe kívánnak lépni a német cégekkel, akkor a legajánlatosabb a berlini »Deutscher Wirtschaftsdienst« (Berlin, W. 35., Schöneberger-Ufer, 21.) általános gazdasági információs iroda szolgálatait igénybe venni.

Berlini követségünk értesítése szerint a »Deutscher Wirtschaftsdienst« az egyedüli központi gazdasági információs iroda Németországban, amely állandó érintkezésben áll a német külügyminiszteriummal, a birodalmi gazdasági miniszteriummal, valamint a német ipar és kereskedelem legfőbb intézményével és testületeivel.

Ez az iroda ingyen bocsátja rendelkezésre szolgálatait a német exportcégekkel való összeköttetések létesítésére és pedig:

1. teljesítőképes cégek címének adásával;
2. azáltal, hogy propagandát folytat a külföldön német cégek részére való képviselők szerzése érdekében;
3. címtárak, katalógusok rendelkezésre bocsátása által, amelyek az összes tekintetbe jövő németországi cégeket magukban foglalják;
4. végül azáltal, hogy a külföldi nyeresztermények részére vevőket szerez a német piacokon.

A Németországba jövő külföldi kereskedők németországi cégekkel létesítendő új összeköttetések tekintetében mindennemű ingyenes utbaigazításra és támogatásra számíthatnak az iroda részéről.

A »Deutscher Wirtschaftsdienst« maga kérte berlini követségünket, hogy fentebbieket a mi gazdasági és kereskedelmi körünk tudomására juttassa. Ennél az irodánál működik jelenleg ugyanaz a Schuster, aki azelőtt hosszú ideig a Lipseck Mintavásár beogradi képviselője volt és akinek e minőségben módjában volt Jugoszlávia gazdasági és kereskedelmi viszonyaival alaposan megismerkedni és aki most is — mint a múltban — azon van, hogy minél előnkebb gazdasági kapcsolatot hozzon létre a két ország között.

Vámhivatal Bródban. Amint ismeretes, Bródnak azelőtt saját vámhivatala volt, tekintve, hogy igen fontos vasúti gócpont. Azonban három évvel ezelőtt megszüntették az ottani vámhivatalt, úgyhogy azóta azt az árut, amely azelőtt Bródban került elvámolásra, Zagrebban kell vámolni, ami perze költségűbbé teszi a kereskedelmet nézve. Bród város polgármestere lépéseket tett most azért, hogy a vámhivatalt megint helyezze Bródba és maga a miniszterium is tudatában van annak, milyen fontos, hogy Bródban vámhivatal legyen és így teljes joggal remélhető, hogy — amint ezt a pénzügyminiszterium kiállításba helyezte — Bród rövidesen visszakapja vámhivatalát.

Acélpalackok vámmentes behozatala. A pénzügyminiszterium rendelete értelmében mentesülnek a be-

hozatali vámtól az acélpalackok és az olyan palackok, amelyek likacsos anyaggal vannak töltve és fémar-matúrával ellátva és amelyekben gázokat sűrítnek vagy fognak fel. A vámentesség csak az olyan személyeket és vállalatokat illeti meg, akik, illetve amelyek a pénzügyminiszter által körülírt feltételek mellett foglalkoznak gázok előállításával.

Szállítások Görögország részére. A görög állami beszerzéseket intéző igazgatóság Athénban a következő cikkek szállítására hirdet árlejtést:

1929. november 15. Rizs, olaj, sajt, bab, bors, tojás, kakao stb.

1929. november 18. Vászentakarók a katonaság részére.

1929. november 18. Ötezer darab nyári ruha katonai kórházak részére.

1929. november 18. Háromezer kg. ripolln.

1929. november 19. Papírbeszerzés a katonai egészségügyi szolgálat részére.

1929. november 20. Zsákok és vízhatlan gabardín

a katonai egészségügyi szolgálat részére.

1929. november 29. Sebészeti eszközök és orvosi műszerek a katonai egészségügyi szolgálat részére.

1929. november 21. Ágyak a közegészségügyi miniszterium részére.

1929. november 22. Ágynevelő beszerzése a közegészségügyi miniszterium szükségleteire.

1929. november 22. Ötezer méter »cabot«-vászona a közegészségügyi miniszterium részére.

1929. november 22. Ötezer darab takaró a közegészségügyi miniszterium szükségletére.

1929. november 29. Mikrobiológiai eszközök és felszerelés a közegészségügyi miniszterium részére.

1929. november 21. 97,400.000 darab emlékjegy (kommemorativ márkák).

Az árlejtéseket a jelzett napokon tartják meg. Az egyes licitációkra vonatkozó közelebbi feltételek a szaniték jogoszláv kereskedelmi és iparkamaránál tudhatók meg.

A szubotica Agrarna Zajednica meg akarja váltani Szubotica város felosztott földjeit

Negyvenmillió dinárt ajánl az agrárreform alá vett földekért

A Szubotica Agrarna Zajednica, amelynek elnöke Lungulov Radivoj keleti tanító, nagy agilitással működik tagjai gazdasági helyzetének megjavítása és fejlesztése érdekében. Eddig is már nagy eredményeket ért el az Agrarna Zajednica különösen a nemesített magvak és modern mezőgazdasági gépek propagálásával. Az egyesület most tovább megy és azt tervezi, hogy tavasszal nagy teigazdaságot létesít. Ezért egy fiatal gazdálkodót tanulmányutra küldenek Noviszadra és Oszijekre, ahol nagy teigazdaságok vannak, hogy ott alaposan kiképezze magát és azután az Agrarna Zajednica, nagy tejaszarnokot létesít Szuboticán, ahol kizárólag a Zajednica tagjainak tej és tejtermékeket fogják árusítani.

Az Agrarna Zajednica ezenkívül azzal a tervvel foglalkozik, hogy mezőgazdasági gépgyár-lerakatot vállal, amire igen kedvező ajánlatot kapott egy külföldi gyártól. Arról is szó van, hogy a ludasi gazdák egyesülete fuzionálni fog az Agrarna Zajednicával, hogy egyesülten könnyebben elérhessék a kitűzött célt.

A Napló munkatársa beszélgetést folytatott Lungulov Radivojjal az Agrarna Zajednica elnökével, aki a következőket mondotta:

— Szubotica város, mint az a polgármesternek a közgyűlésen felolvasott jelentéséből látható, igen

súlyos anyagi helyzetben van. Az Agrarna Zajednica néhány hónappal ezelőtt ajánlatot tett a városi közgyűlésnek, hogy a város földjét, amelyet az agrárreform folytán felosztottak, hajlandó tagjai részére örök áron megvásárolni. Az ajánlatot akkor elutasították. Az Agrarna Zajednica tagjainak mindegy, hogy most veszik-e meg azt a földet, amit az agrárreform útján kaptak vagy később, amikor ezt a törvény előírja. Felhívták azonban arra, hogy Szubotica súlyos anyagi helyzetben van és mi valamennyien Szubotica polgárai vagyunk, újból felajánljuk, hogy hajlandók vagyunk megváltani a város volt birtokait ilyenformán a város mintegy harmincöt-negyven millió dinár pénzt kapna kézhez, amivel azután szanálni lehetne a város pénzügyeit.

A Napló munkatársa úgy értesül, hogy az Agrarna Zajednica a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti ezt az ajánlatot és a közgyűlés kedvező elvi döntés esetén tárgyalások indulnak majd meg arra nézve, hogy milyen módon és mennyi idő alatt fizessék meg a vételárat a városnak.

Az Agrarna Zajednica egyébként azt is kéri fogja, hogy mintegy kétszáz hekt területű mozsaras és terméketlen földet a városi tanács adjon át haszonbérbe az egyesületnek, amely ezen a területen legelőt akar létesíteni.

Belga tőkések részvételével új cementgyár épül a tengeremelléken

Élénk kereslet mutatkozik a külföldi piacokon a jugoszláv cement iránt

Szplitből jelentik: A belső földi cementipar, amely a legutóbbi években őrvedetes fejlődésnek indult újból terjeszkedik és a legszebb kilátásokkal indul a kiviteli kampány elé. A jugoszláv cement a külföldön úgy áranál, mint minőségénél fogva rendkívüli kedvezőségnek örvend és ennek tulajdonítható, hogy csaknem valamennyi hazai cementgyár állandóan teljes kapacitással dolgozik és a munkások ezreit foglalkoztatja.

Jugoszláviában, mint ismeretes, a tengeremelléki bánáság területén vannak a legnagyobb bauxit és cementgyárak, amelyeknek modern berendezése páratlan egész Kelet Európában. A hazai cement és bauxit iránt megnyilvánuló élénk keresletet bizonyítja az is, hogy közgazdasági körökben újabb cementgyár alakulások-

ról beszélnek. Hír szerint egy nagy belga pénzcsoport hazai tőkésekkel karöltve egy újabb, az eddigieknél is nagyobb teljesítő képességű gyártelepet akar felállítani a tengeremelléken. Az erre vonatkozó tárgyalások már be is fejeződtek és már csak a technikai részletkérdések megheszlése van hátra.

A belga-jugoszláv érdekeltiség megbízottai már ki is szemelték a gyártelep létesítésére alkalmas telket. Néhány nappal ezelőtt több mérnök jelent meg a dalmáciai Szucsurac községben, ahol fel akarják építeni az új bauxit- és cementgyárat. A mérnökök megtekintették a kiszemelt földterületet és megállapították, hogy alkalmas a gyártelep céljaira. Az építési munkálatok hír szerint a legközelebbi időben megkezdődnek.

Az üzlet névjegye: a hirdetés

A walesi herceg beszéde a reklám fontosságáról

A walesi herceg néhány héttel ezelőtt nagy beszédet mondott a reklám és a hirdetés fontosságáról.

Hogy az árukereskedő milyen fontos eszköze a propaganda, azt ma már a walesi herceg is tudja, csak még a kereskedő nem.

Ebben a tekintetben a falusi szatócsok konzervatívizmusa még a nagyvárosokban is uralkodó elv maradt a kisüzletek, kispultok világában. Érdekes, hogy éppen a kiskereskedő, aki mint legendákról szokott eldúskálni a világ üzleti nagyságairól, nem veszi észre a tündöklő kommersziális pályafutások történetében, hogy sem Ford, sem Rockefeller nem úgy lettek nagygyá, hogy eltitkolták a világ előtt, amit gyártanak. A lemaradottak egy része valahogyan még ősi igazságtalanságnak tartja a közönség nagyobb bizalmát a nagyobb cégekben. Hogy lehet az. — mondja a szatócs

— hogy nálam olcsóbb a holmi, mint az áruházban, mégis inkább odaviszik a pénzt az emberek, pedig ott van már elég... Rövidlátásban nem veszi észre, hogy valamikor minden áruház ilyen kiszűzhető keletkezett, de az áru alapítójának volt szíve hirdetni.

A maga szempontjából úgy magyarázza a konzervatív kiskereskedő, hogy a hirdetés kidobott pénz, mert nem lehet rögtön, még abban a percben értékesíteni. Ha a mammutáruházak forgalmát nézi, csak arra szorítkozik, hogy a beszerzési és eladási ár közti különbséget próbálja kiszámítani. A hirdetés valahogy odaszámítja a rezszi kiadási szükségletei közé.

A kiskereskedő a walesi hercegtől tudja meg, hogy a hirdetés a legbiztosabb befektetés. Az áruházba úgy indul a vevő, hogy előre tudja, mit kaphat és mennyi pénzért. Nála előbb megkérdik, hogy van-e ez, meg

az. És ő üzleti mosolyával, barátságosan ad febrillá-gosítást: hogyné, kérem, éppen most érkezett, — a jövő héten tessék jönni, kérem, éppen ma adtuk el az utolsó darabot.

S ha van áruja, amit sürgősen el akar adni, akkor költséges új kirakatokat csinál. És aztán csodálkozik, hogy még ennek sincs meg a kellő eredménye. Pedig egyszerű: a kirakat csak abban az utcában van, ahol az üzlet. De melyik utcában nincsen újság? S a kirakathoz meg kell állni az embernek, ha látni akarja, mi van benne. De az újságban akarva, nemakarva a szemébe ötlök. A fekete-fehér lapok ráérszakolják az olvasóra a maguk szuggesztív hatalmával: tanul meg ezt a címet, jegyezd meg ezt a céget.

A walesi hercegnek volt bátorsága felállítani a tételt, hogy a hirdetés a legbiztosabb befektetés és a múlt hónapban Berlinben rendezett reklámkiállítás főnyesen igazolta ezt az elméletet. A reklámkiállításon kiderült, hogy:

1. Minden cég reklámra áldoz, legtöbbet újsághirdetésre költ, mert ennek van a leggyorsabb és legbiztosabb eredménye.

2. Nincsen a világnak olyan nagygyá lett cége, mely ne lenne szorgalmas hirdető.

3. Átlagos középzsámítás szerint legolcsóbb reklám a hirdetés, mert a bruttó-jövedelemnek nem egészen két százalékát teszi ki évenként.

Mind ezt nem hiszi a rossz kereskedő. Mielőtt valahová bemegy, beküldi a névjegyet, hogy mégis tudják többé-kevésbé, ki a látogató. Az üzlet névjegye a vevővel szemben a hirdetés. De a vevőhöz nem küldi el a névjegyet. Azért nem áldoz. És csodálkozik, hogy a vevő mégse jön.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Pónteken nem lesznek adótárgyalások Szuboticán. A szubotica adóigazgatóság közli, hogy pónteken Szent Dimitrije ünnep miatt a kereseti adókievető bizottság nem tart tárgyalásokat.

Megszüntetik a szubotica állategészségügyi zárlatot. A szubotica állategészségügyi kerületben, mint ismeretes, zárlatot rendeltek el, mert a múlt hónapban Törlei Bálint zobnaticai tanyáján egy szájsz. és körömfájási megbetegedést állapítottak meg. A múlt hó végén egy állategészségügyi bizottság a helyszínen megállapította, hogy a veszedelmes betegség már elmúlt. A törvény értelmében azonban még két vizsgálatnak kell következnie. A bácskai tartományi főispánság állategészségügyi előadója szerdán átutaztatva értesítette a szubotica polgármesteri hivatalát, hogy november 12-ikén az első, harmadik és hetedik állategészségügyi kerületet bizottságilag felülvizsgálják. Abban az esetben, ha semmiféle ragályos megbetegedést nem talál a bizottság, erről táviratilag köteles jelentést tenni a báni hivatalnak, ahonnan bizottságot küldenek ki, hogy a fertőzött helyet fertőtlenítsék Zobnaticán. A fertőtlenítés után megszüntetik az állategészségügyi zárlatot. Az még kétséges, hogy az állatvásárt megtartják-e.

Egymilliószázhatvan ezer dinárt fizettek be fogyasztási adó címén októberben Szuboticán. Október hónapban Szuboticán 1.166.160 dinárt fizettek be fogyasztási adó címén Szuboticán. Legtöbbet fizettek az erdőkihasználás után: 312.444 dinárt, borbehozatal után 253.900 dinárt, borfogyasztás után 158.590 dinárt, szesz italok után 97.300 dinárt, sör után 4225 dinárt, helypénz címén 147.743 dinárt, ásvány- és szódavíz után 8730 dinárt, köveztámban 139.600 dinárt, fényüzési adóba 3572 dinár, nyilvános italmérésért 6112 dinárt, ecet után 1654 és benzín után 5406 dinárt. A többi cikk után kisebb összegeket fizettek.

Délután négy óráig kell feladni a postacsomagokat. A szubotica postai főnökség kéri a közönséget, hogy az I. számú postahivatalban csomagokat legkésőbb délután négy óráig adjanak fel. Ez főleg a közönség érdeke, mert nem kell sokáig várakozni a postahivatalban és a csomagokat azonnal továbbíthatják a vasútnak.

Közszemlére helyezték a tőkekamatadó-regisztereket. A szubotica városi adóhivatal közli, hogy az adóigazgatóság elkészítette az 1929. évre szóló tőkekamatadó kivételéhez szükséges regisztereket és azokat november 9-től 16-ig közszemlére helyezi. A regisztereket 9-től kezdve a városháza második emelet százharminc számú szobájában lehet megtekinteni.

Tenyészbírákat vásárolt Novivrbász. A novivrbászi községi képviselőtestület néhány tisztafajú tenyészbika beszerzését határozta el legutóbbi közgyűlésén. A bikákat egy három tagú bizottság fogja kiválasztani. A bizottság, melynek Gutscholn Vilmos községi állatorvos, Hilkene Keresztély bíró és Heib Dániel gazda a tagjai, a napokban utazik a Koszancsics-féle tartományi birtokra, hogy a tenyészállatokat megvásárolja.

Mezőgazdasági szakbizottság alakult Vrbáson. Vrbásról jelentik: Novivrbászon néhány nappal ezelőtt a tartományi biztos kezdeményezésére mezőgazdasági szakbizottság alakult, amelynek nyolc tagja van, mind kiváló szakember. A bizottság a mezőgazdaság fejlesztését és a gazdatársadalom támogatását tűzte ki céljává.

A „Pyram-paszta“ sok dobozában bádoglap van elhelyezve „Chaplin“ és „Pat i Patachon“ felirattal, melyek ellenében

egy igen érdekes gyermekjátékot szolgáltat ki az eladó

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

A szomorufüzek aljában az alig neszező folyócska partján háborítlanul duskáló selymes fűszőnyegen arra ébredtek hirtelen nászuk mámorosan boldog átomprihenéséből, hogy már a hold is elhagyta őket, keletről megint szürkül az ég alja, Napisten felébred és üzi a bitorlókat égi birodalmából, amit éjszakára vakmerően elfoglalnak.

Kocsi zörgött el mellettük, négy ló táncolt az uri szekér előtt. Két fiatal ur ügetett mögötte. »De eadem« nemzetes ur és a családja igyekezett Temesvárra felé.

Még egy ölelés, még egy csók és ment a kislány hazafelé. Százszor visszazétt, kétszázszor visszaintett, azután hirtelen meggondolkodott, apró lábai nyomán még a harmatos fű is lobot vetett, úgy szaladt a fiu után, sirva-nevetve buzta le utolsó bucsura.

— Mikor jössz megint Kádárra?

Most tudta már Uros, hol járt (hiszen az uraság neve is az), most már volt egy név, egy szó, amiről örök életében eszébe jusson, hol és mikor vitt szerelembe Holdistennő egy tudatlan fiút meg egy jobbágy leányt, aki bizony járatosabb volt nála, mert a jobbágy lányok nem nagyon szokták megvárni, de nem is nagyon várták meg, hogy az esküvőjük után szakítsák le őket. Nem szokták, mert nem szokhatták...

Az uri fogat sebes ügetésben haladt a diófák felé, Uros meg a füzek alatt bandukolt, de hirtelen nagy riadás zajgott a fülébe. Egy vasikos nyírfa mögé bujva lesett amarra, ahol nyolctíz furcsa öltözött ember fogta körül a kocsi és húzta le az urfiakat a nyeregből. Janicsárok voltak.

Uros a biztos helyről verejtékes homlokkal, ludbörző háttal nézte végig, hogy vetköztetik a szülők előtt mezetenre a fiukat, gyermekeik előtt a szülőket és bátyjaik előtt a két kis leányt. Azután került a kocsisra a sor, végül a jatagan egy-két villanása elintézte az öregek sorsát, — örökre kiűzött belőlük minden szemérmert, szégyent és fájdalmat: a fiuk meg a kocsis szíjra kerültek, a lányokat sokkal csunyasabb sors érte és amikor már elhalt a sikoltozó könyörgésük, a szinte vonításszerű jaigatásuk, akkor megint a szekér puha ülésére vetette őket a durva janicsármarok és azután megindultak a zsákmánnyal és a rabokkal nyugatnak, amerre valószínűleg a főcsapat táborozott valahol.

Uros, amikor magához tért abból a kábulásból, ami elérte, arra gondolt, vissza kell mennie a faluba, meg kell mondania, mi történt és figyelmeztetni az embereket, hogy vagy készüljenek védekezésre, vagy meneküljenek. Azt elhatározta magában, hogy ha verekedni kell, ott fog maradni, ha azonban a viaskodáshoz nem szokott jobbágy nép menekedni akar, akkor ő magával viszi Évát. Haza, vagy nem, haza nem, de akárhová, mert ez csak most jutott az eszébe, hogy hiszen ez a gyermek még majd anya is lehet...

Jó öt vagy hat nyíllövésnyire lehetett a falutól, jól látta már Illés házát, Évi otthonát is, de látott egyebet is. Lobot vetett a falu sok háza, jajveszékeltő nép szaladgált tetetetlenül az uccán, Évák kalyibáját egész horda vette körül, nehogy a felgyújtott zsupfedél alól valaki is kiszökthessen...

Józanul itt már nem tehetett semmit. Jó mélyen bement a nádásba és egy szárcsafészek mellett lefeküdt a parányi szigetre, amit a mocsár terjeszkedő hatalma véletlenül szabadon hagyott. Ott bucsuzott attól a nőtől, aki elsőnek tanította meg a szerelemre.

A Temes lány csobogása álomba puhította.

3.

Jóvó suttogott a papnak:

— Valami nagy baja van annak a lánynak, alighanem Belzebub maga szállotta meg... Sokszor halom éjszaka, ahogy fenhargon mondja az ördögök litániáját, egyenként szítja a szenteket és becsméri az égbelieket, magasztalja a pokol urait, lakóit. Megborzad, ha keresztet kell vetnie és hirtelen kieseréli közben az ujját, hogy ne egy ujjal csinálja. Fordítva mondja az imákat és éjszakánként a gonosszal ölelkezik... A kéményen szökik a házból, ellopja a csecsemő fiukat az alvó anyjuk kebeléről, vagy a kosokhoz lopózik az ólba, pokolbeli hatalmával istenkáromoló varázsigékkel szerelemre kényszeríti őket... Mikor még a szigeten voltunk, már akkor kezdtem rá gyanakodni, mert nem akart abból a kenyérből enni, amelyikre megszegés előtt keresztet rajzolt a kés fokával Deszánka...

A pap borzalommal hallgatta a rettenetes vádakat, babonás lelke szinte igazul itta magába Jóvó szavait és nem sok kellett hozzá, hogy ő maga is vissza emlékezzék egy és más gyanus dologra.

Töprengésre nem volt sok idő, hivatalbeli kötelessége a leányt megmenteni a beléje szállt gonosztól, Péro házát a szegyetől és az egész községet a minden bizonnyal bekövetkező szerencsétlenségtől. Magában tanakodott, mitévő legyen, de mivel semmi célravezető módot nem tudott kifundálni, Jóvóhoz fordult.

— Mit gondolsz, mit kellene csinálnunk?

— Szólni kell az öregeknek, azokkal megtanácskozni a dolgot, azután a főbírónak...

— Nem! ezt egyelőre nem akarom, nem kell magunk közül kivinni a dolgot, hátha amugy tudnánk elintézni. Egyelőre ne tudjon kettőnkön kívül erről az egésztől senki. Sajnálom Pérot a világ szájára adni.

— Igazad van, gondolkozzunk egy kicsit.

Gondolkoztak, illetőleg csak a pap gondolkozott, Jóvó készen volt már a maga gondolatával, de várt. Hagyta az elvetett magot csírázni, növekedni, élni. A pap félhangon tanakodott:

— Ha az apja itthon lenne, akkor könnyű volna a dolgom, mert az okos ember, szigorú is, elég jámbor is ahhoz, hogy mindent elkövessen a leánya lelkének a megmentésére. Deszánka puha, arany szívű öregasszony, csak sirmi tud meg óbégatni. Deán közönyös, csak a birkái érdeklik...

— Van egy ötletem, mondta Jóvó.

— No?

— Zárdába kell vinni a leányt.

— Hol van pravoszlav zárdája?

— Én tudok egyet Boszniában. Rá kell beszélni a családot, hogy egy-két évre küldjék oda, tudom arra a járást, majd én elkísérem.

— Hátha nem akar?

— Kényszeríteni kell. Te vagy a papja, a lelki atyja, beszélj vele, beszélj a lelkére, igyekezzék legyőzni a gonoszt, menjen néhány évre vezekelni. Vagy pedig...

— Vagy?

— Vagy van más mód is. Ugy-e te pópá, ha valaki valaminő szentséget vesz magához, attól elmenekül az ördög?

— Persze.

— Hát a házasság szentség-e?

— Hogyne volna szentség.

— Na látod! Férjhez kell adni a leányt, akkor szentségben részesül és az kiüzi belőle a gonoszt.

Boldogan ugrott fel a pap:

— Ember vagy Jóvó testvér, okos ember vagy! Ez többet ér mint a zárdá, ahová ugye tudnád elcsalni.

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Kosmajška 7 Beograd Telefon 31-82

Meisseni Hardmuth, Čeh és Zsolnay fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meisseni és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

SENAT GRADA SUBOTICE.

Ad. broj: 17523/1929. sen.

Oglas

Gradski Senat oglašuje javnu usmenu licitaciju radi prodaje na većito gradskog gradilišta u površini od 74 □ hvati u VIII. kvartu na uglu Boška Vujića, Knez Mihajla i Karadžičeve ulice.

Isključna cena je po kvad. hvatu dinara 300.

Licitacija će se u ovome predmetu održati 26 novembra 1929. godine u 10 časova u Uredu Finansijsko Ekonomskom Odeljenju (gradska kuća I. sprat br. 40).

Ostali uslovi prodaje se mogu doznati u istom uredu za vreme zvaničnih časova.

U Subotici, 5 novembra 1929. godine.

Gradski Senat.

GARAY SZALON

Kralja Aleksandra ulica 11 — Kosztüm-, kabát-, sport-, délutáni tea- és estélyi ruha-MODELLEK, divatlap-különlegességek érkeztek. — Szolid árak

DÉNES

csemege

paprika-különlegesség
speciális töltés, minden

MEINL-fiókban

kapható

13133

1, 1/2, 1/4 és 1/8 kg.-os dobozban

Felhívás!

Szócsin Nikola Senta-főtérsi rőfösüzletét átvenni szándékozom. Felhívom tehát nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket nálam legkésőbb november 12-ig sziveskedjenek bejelenteni, mert a későbbi bejelentéseket nem vehetem figyelembe.

Rónai Jenő,

13101

Senta

Figyelmeztetés!

Ezúton figyelmeztetek mindenkit, különösen pedig a bankokat, hogy fiamnak Nesztika Spaić, lakik Šebešić, 99. sz. alatt, senki ne hitelezzen, sem kölcsönt ne nyújtson, mert azokért semmiféle felelősséget nem vállalok és azokat nem fizetem ki.

Subotica, 1929. november 4.

Spaić Blaško és felesége
sz. Marta Sakalina

13062

Arcának szépségét, üdeségét, tisztaságát megőrzi a Daruváry-crème

Kapható minden szaktűleiben.
Postai számla-űrlőre BLUM gyógy-
szertár, Subotica, főpostával szemben

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

Braća Goldner
jégsekreány-, fabutor- és r zárugyár

Subotica, Jugovića 20

Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

» **TRETORN** «

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

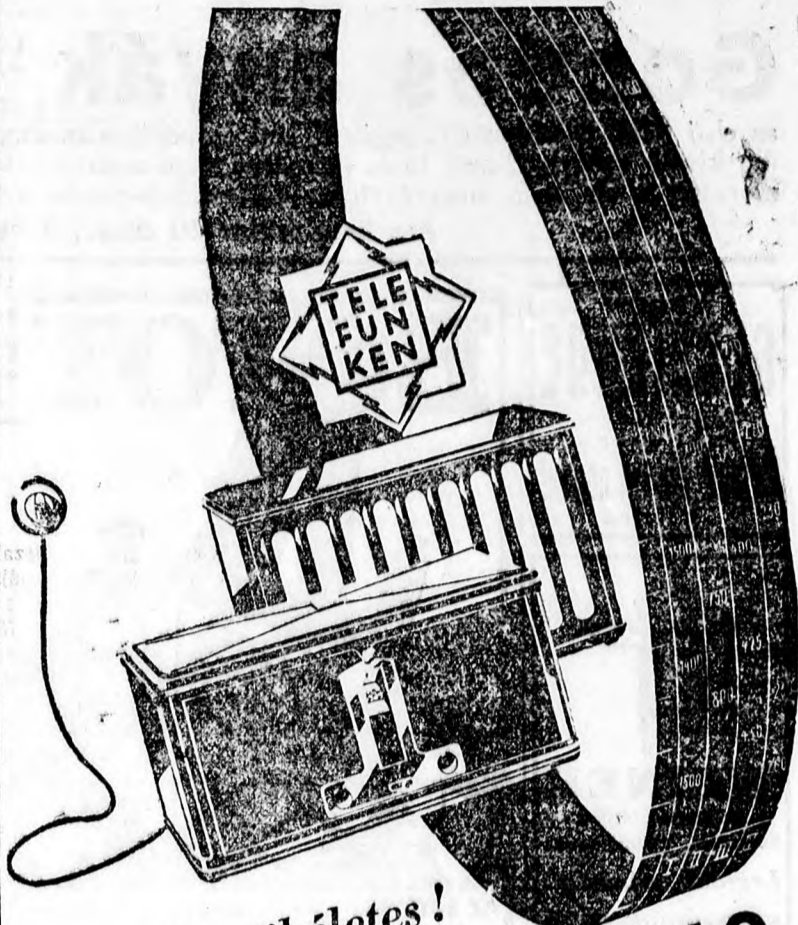
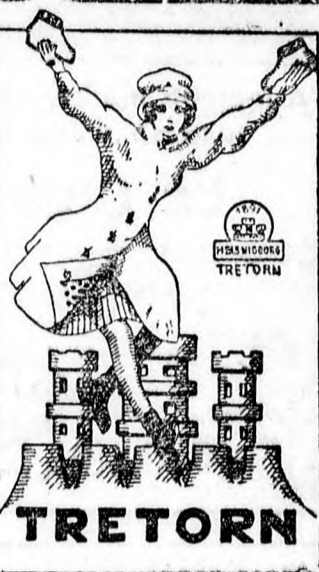
állít elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megalégedéssel.

Vegyen

Ön is még ma

» **TRETORN** «

sár- és hócipőt, mert ezek a legjobbak

A rádió tökéletes!

TELEFUNKEN 40
EURÓPA-VETEL AZ ALLOMASVALASZTÓVAL!
TÖBBE NEM KELL KERESNI — CSAK BEÁLLITANI
A KIVÁNT ALLOMÁST. MAGAS ANTENNA NELKÜL!
TELEFUNKEN
A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT — A LEGMODERNEBB KONSTRUKCIÓ
KÉRJE RENDKIVÜL ERDEKES ISMERTETŐNKET, INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDI
Jugoslavenski Siemens A. D., Beograd, Kr. Aleksandra 8

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöli minden kórokozót, lehetségesé teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő élősköztől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fényességét

Kitűnő védekező-szer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bár mely ragályos betegségeknek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

előlik nek a szájrészebe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedések-nél kitűnő hatása öbli ö-szer.

Külföldön nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a belegbismutot gyógyszerként használ.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Ára tüvegenként 24 dinár.

11331

Három igaz szó: Nyomatvány Minervában olcsó!

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinag, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

Gobelin ridikulók

montirozása a legszebb kivitelben
Andrássynál, Subotica, Csirkepiac

„**NAPREDAK**“
KÖNYVKERESKEDES
ÉS ANTIKVÁRIUM
VEL. KIKINDÁN

Szerb horvát, magyar és német

kölcsönkönyvtár
vidékre is kölcsönöz

Kereskedelmi Információk
Hirdetéseket felvesz a Bácsmezei Naplóra és az összes lapokra kiadóhivatali áron

MOST NYILT MEG!

MOST NYILT MEG!

Az ön neve a sötétben is világít!

világító névjegy és ajtóablak rádióaktív betűkből, orvosok, irodák, szállodák, magánszemélyek, stb. részére.

Világítógombok villanykapcsolók részére!!
Nem kell többé keresni a villanykapcsolót a sötétben.
Képviselet egész Jugoszláviára
Nikola Krausz Novisad, Jevrejska 18. Tel. 23-25
Képviselek és viszonteladók kerestetnek

SZÖRME-
különlegességek

Zsulyevitsnál
Subotica,
Sokoliska ulica 15

„Arábia“-hajfesték

kiválóságát és utólerhetetlenségét 50 éves multja bizonyítja. Olcsóbb lett! 1 - arn ura 35 din. Ha nem kapja ott ahol vásárol, forduljon a Jugoszláviai vezérképiselethez Drogeria „Nada“ Subotica

Gondos anyák

tapasztalathól tudják, hogy hány álmatlan éjszakát, mennyi ijedelmet, kétségbeesést okoz a gyermekek és családtagok rendszertelen emésztése és széklete. Ezen a bajon azonnal, amint az első jelek jelentkeznek, segíteni kell és pedig alaposan, nehogy makacssá váljon. A **FIGOL**, amely az évszázadok óta kiváló gyógyhatásáról híres dalmáciai füge nedvéből tengeri füvek hozzáadásával készül, a legelhanyagoltabb székzsorulást is alaposan meggyógyítja. — Készíti és postán szétküldi: **Dr. SEMELIĆ** gyógyszerháza, **DUBROVNIK 2.**
Ara üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

Nemes
GESZTENYE
legolcsóbb
napi árban
Ceizler Károly cégnél
Subotica 12498

WEINER
vaskereskedésben
Szubotica, gyümölcs piac
Legjobb minőségű
szerszámok olcsó
áron kaphatók!
Kérjen árajánlatot

Olcsóbb lett a
petróleum
Értesitem a t. vevőközön-
séget, hogy a világiási
szezonnal kezdettel a petró-
leum árát
jelentékenyen
mérsékeltém
Kőrösi Géza
gyarmatárkereskedés
Rudić ul. Tel. 513

Olcsó, de jó javítást, kész
és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
készít. Poštanska ulica 4.
Vöröskör mellett. Saját ház
LUSPAI

Boresapok
dákók, billiárdgolyók,
mandinergummik, er-
nyők nagyban és kicsiny-
ben
őzv. Gerber Jakabné
műesterhályos házban
Subotica, Bene Sudarevićeva 32

Előnyomdát
legújabb rajszokkal, 1-a papíron
legolcsóbban szállít
Bleier Armin
előnyomda-berendezési gyára
Senta, Sokolska ulica 5

BOTOT

AZ EGYEDÜLI A PÁRISI GYÓGYSZERÉSZETI AKADEMIA
ÁLTAL VELEMÉNYEZETT SZÁJVIZ.
A világ legrégebbi gyára. Alapítva 1755

Üzletáthelyezés
Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni,
hogy öt év óta fenálló **nyakkendőüzeme-
met** Futoški put 26. szám alól **Fu oški put 5.**
szám alá **helyeztem át** és a kicsinyben való
árusítást is bevezettem.
Kiváló tisztelőt!el
13009 **Surány Jakab, Noviszd**

Dr. Georg SEIBT Berlin
rádiói és hangszórói

a legnagyobb tudás és 20 évi gyár-
tási tapasztalat alapján készültek.

 Mielőtt rádiót vásárol, hallgasson
meg egy
rádiót és hangszórót!
Közp. eladási hely:
Tehn. Biro Ing. Solarović, Novisad, Futoški put 68

Chocolal
de France

A legjobb márka, akár tej-, akár
főzöcsokoládé, marad a
La Cigogne

CHOCOLAT EXQUIS
Milk
D. PECHMAJOUIC "SEMUN S.N.S."
MARQUE DÉPOSÉE

Olcsó árak! **Olcsó árak!**
Tekintse meg a Schlager-féle kirakat
ridikül-ujdonságait
Utazó-cikkekben nagy raktár! Subotica, Aleksandra ul. 1.

Uj helyiség!
11213 Saját készítményű
CIPŐK
elegánsak, tartósak, olcsók
Kochnál
Piuković-ház, a kiskápolnánál
Uj helyiség!

Uj kárpitos műhely!
Hirsch kárpitos helyén uj
kárpitos műhelyemet
megnyitottam
ahol speciális kárpitos-munkák
készülnek
Romic Ivan
Subotica, Paja Dobanovačkog 5.

Jól bevezetett előrendű
étterem
Novisadon
alacsony házbrérel, egész lottárral,
más vállalkozás miatt
azonnal eladó
Cím: Vlaskalić hirdetőiroda, Novi-
rad, Kr. Aleksandra 21.
Telefon: 25-51 13145

ZSÁK
PONYVA
ZSINEG
legolcsóbban
AVRAM SCHIFF
zsák- és ponyva-
kölcsonzónél
AFRIK, LÓSZÓR
és **LÓTAKARÓK**
gyári lerakata
HEVEDEREK
TÖMLÖK stb.
NOVISAD Telefon: 2403
Telegr.: Jutešif
Fiók: Beograd - Sava
Kérjen árajánlatot!

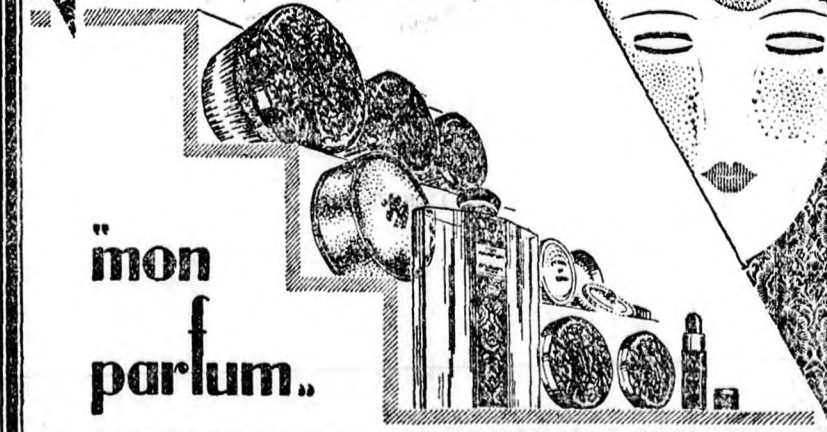
Ha gallérját, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje 445
PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Eladó
Babkox-kazán
155 m²
épült 1917-ben
Brüni Tandem konden-
zátoros, 450 HP, lezujabb
szerkezetű
GŐZGÉP
Pančevói Gőzmalom R.-t.
Pančevo 11841

Női-, férfi-
gyermekcipők, esz
mák minden színben
és nagyságban. Le-
szállított árban.
Kaphatók
THURZÓ cipésznél
Subotica, Karadorđev trg 5

Mübutor
Legjobb és leg-
izlésebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Daničićev put 1

"mon
parfum..

BOURJOIS
PARIS
PH. BELA VARY Rackoga ulica 7a ZAGREB

Ha jó és olcsó tüzelőanyagot óhajt venni, tekintse Révai Adolf, Szubotica
meg fatelepemet. — Gyors és pontos kiszolgálás! Dunav Art. Puk. ul. 10. Dr. Sántha szanatóriummal szemben. Telefon 5-51

**Só-, kén-, salétrom-, akku-
mulátor- és egyéb savak**
legjutányosabban
Kemikalija Novisad
13 51 Arse Teodorovića ul' a 7.

Téli divatujdonságok
férfi és női szövetekből
nagy választékban megérkeztek
Állami, városi hivatalnokoknak és
hitelképes egyéneknek részletre is 12510
BERGERGYULA
kézműauüzlete, SUBOTICA, Terezijina ulica 3.

A világhírű
„DEKA” autógummi
elismert német márka
Képviselőt **TAKÁCS MÁRTON** gummiműh ly
Zrn'aki trg 24 12064

Kivándorlók figyelmébe!
Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délameri-
kába: Argentínába, Brazíliába, Uruguay alá akar utazni,
annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a
FRANCIA VONAL
Hasonló felvilágosítást nyerne a visszautazók is.
Beograd Sombor Vel. Becekerék
Karadjordjeva 91 Vojvoda Putnika Venca 20 Obala Princesa Jolepa 3

 **Spricer-
lakkozást**
1800-2000 dinárért, új tapétázást, új
tetőkészítést legolcsóbban végez
JAKOB HERMANN, NOVI VRBASZ

LEVELEZÉS
Német Szombatra vá-
laszt' várók. Igen, vagy
nem. 13156

HÁZASSÁG
Kisárolag vagyons diplom-
mási urak és hölgyek há-
zassági ügyében biztos si-
kerrel, diszkrétan eljárók.
Cím a kiadóban. 11537

FOGLALKOZÁS
Intézet keres toke- és ha-
szonrészesedéssel pár száz
holdas bányai birtokra
Wolf Lajos, Velika Kikinda.
13141
Diplomás gyógyszerész
nagy praxissal, beszél 4
nyelvet, keres azonnali
állást. Cím a kiadóban
13118

Eszépkolai tanítványo-
kat perfekt szerb, magyar
jorhallgató garanciával el-
vállal. Cím a kiadóban.
13172

Egyvétel, pémet, magyar
levelezést, napi 1-2 órára
vállalok. Ajánlatokat
13163 szám alatt a kiadó-
ba kérek. 13168

Soffőr-mechanikus azon-
nali belépésre állást keres.
Szíves megkereséseket Fo-
dor laparusító, Čantavir,
továbbit. 13159

Fűsök, fűzépítő, orvosi
haskötők a legszakszerű-
ben, melltartók, készítő-
sét, tisztítását és javítását
a legolcsóbban vállalja Di-
mitrijević Juliska, Suboti-
ca, Skotus Viatora ul. 10.
& posta közelében. 13165

Intelligente Erzieherin mit
Handelsakademie sucht
Posten. Spricht deutsch,
serbisch und französisch.
Adresse: „Politika“ Beo-
grad unter „Erzieherin“.
13170

Szakképzett seprőkötő és
varrómunkásokat felvesz
Metlara, Beograd, Prizren-
ska 15. 13150
Társat keresek meglevő
szahadalom és újabb talál-
mány gyártásához. Nagy
jövdelem biztosítva. Lo-
soncz Lukács, Mol (Bács-
ka). 13018

Kőművesmesteri vizsgára
előkészíték, vidékieknek
teljes ellátás. Lázár Ne-
deljkov, rig. arhitekt i is-
pitani zid. majstor, Petro-
varadin, Jelašićeva 1. Je-
lantkozni 12-3 között
13137

PAPLANT
Készíték paplant, pehely-
paplant, gyapjupaplant, vat-
taplant, régi paplant, új
paplant, szép paplant, jó
paplant, olcsó paplant, kész
paplant minden színben és
minőségben eskis itt kap-
hat. Buljovčić Beláné pap-
lanüzlete, Pašićeva ul. 8.
Edenypiac, a gőzfürdő so-
rán. 11767

Főmolnári állást keres
azonnali belépésre komoly,
családás józan gondolkozá-
su, három nyelvet beszélő,
24 évi praxissal bíró főmol-
nár, ki éves bizonyítvá-
nyokkal rendelkezik. 3-4
vagonos export és vámmal-
mokban a modern malmá-
szat minden ágában telje-
sen megbízható. — Szíves
megkereséseket örömlé-
je alatt a lap noviszadi
fiókiához kéretnek. 12954

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasárnapra és ünnepek
napjára számot. Legtöbb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívástól jelölve levelezést továbbítunk.
Kérleküld az értesítést a szerkesztőségbe.

Vincellér, a kertészethez
és gazdálkodáshoz is ért,
alkalmazást keres. Cím a
kiadóban. 13128

Pincér- és cselédhelyeső
ügynökség keres és ajánl
mindennemű elsőrendű sze-
mélyzetet. Freudenfeld Vi-
lijem, Pančevo. 12070

Idősebb horbálysegédet, aki
a bubihajvágáshoz is ért,
keresek azonnali belépésre.
Knapec Dániel uri és női
fodrász, Szombor. 13017

Fiatl rőfös- és rövidaru-
segédet keresek azonnali
belépésre. Lakás, ételme-
zés a háznál. Csak feltét-
lenül ügyes segédek jelent-
kezzenek. Főnyképes aján-
latok Liudovit Berger, Zma-
jevac (Baranya) címre küld-
dendők. 13031

Minden szakácsnő keres-
tetik 15-ikére. Scotus Via-
tor 14. 13120

VÉTEL-ELADÁS
KIRAKATÚVEGK
VITRUMNÁL, NOVISAD,
PUTOSKI PUT 137. 9087
20%-os koronabónok el-
adást és vételt legelő-
nyösebben közvetítjük Su-
boticai Keresked. Intézet és
Iparbank. (Vasuti parkka-
szemben.) 12918

Íróasztal és szekrényáll-
ványok megvételre keres-
tetnek. Radio Reklam. 13142

Új lakereskedés. Fa 10 mé-
termászs tételekben kap-
ható SimirMátyás, VI., Vu-
kovičeva ulica 33. Bükki
aparttót 40, gyertyán aprit-
tót 40. 13155

Modern hálószoba
csontszinű, alig használt,
továbbá, szőnyeg, csill-
lár, képek, háztartási hol-
mik, olcsón eladó. Zmaj
Jovin trg 3. „Minerva” pa-
lota.

Jóforgalmu korosma és ve-
gyeskereskedés a főúton
teljes felszereléssel együtt
eladó, esetleg házzal
együtt bérbeadó más vál-
lalkozás miatt. Ugyanott
hatfőjós Singer varrógép
eladó. Albert János tulaj-
donos, Bačko Petrovo selo.
13147

Moln jóforgalmu vendéglő
házzal együtt elköltözés
miatt minden elfogadható
áron eladó. Cím: Erdélyi
Lajos, Mol. 13149

Ház 2 szoba, konyha, mel-
lőképüllettel, nagy kerttel
szabadkészből eladó. V.,
Fruskgorska ul. 16. 13180

Ajándék óra
Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó
közönséget, hogy minden
IDOL CIPÓKRÉM
dobozban van egy betti.
Ha a bettűkből az
JOOLKREM
szót összeállítja, vagy 120 darab ve-
gyes bettűt beküld, kapezért jutalmul
egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemicalna Fabrika d. d.
Novisad

Ügynökök figye' mébe!
NAGY KERESÉT
Elsőrendű cikkeink magánfeleknek
való eladására keresünk minden
vidékre képviselőket. Ajánlatok
Specialimport, Zagreb 6
p. štini pratinic 79 címre küldendők

Igéző hajfürtekre

amelyek végtelenül tartósak is akár
nedvességben, akár izzadásgátló tehet
szert minden hölgy és ur hajszitá-
sánál a HELA HAJBODORITO hasz-
nával. A leg sz ebb bufilejet is
megszéplít, mert az ondulást fele-
legessé teszi. Nagy idő- és pénzme-
takarítás, hajnövesztő hatása is van.
Ha tükörbe néz, meglepődik. A hasz-
nát után azonnal dús, ondulált für-
tök, igéző frizura. Sok köszönőlevél.
Kü önszen színművésznők dicsérik.
Ára 12 dinár, három üveg 28 dinár.
Dr. NIK. FEMÉNY. KOŠICE, postafiók 121204 ČSR.

Handelsgericht der Ersten Instanz
hat der
Aktie-gesellschaft für Lederhandel in Beograd
den Verkauf aller Waren en detail,
en gros und partlanweise zu sehr
niedrigen Preisen bewilligt.
Hierauf werden alle Verbraucher aufmerksam ge-
macht, diese seltene Kaufsmöglich-
keit guter Waren auszunützen

Lőtt nyulat és foglyot
minden mennyiségben
leoma rásabb napi áron átvész
HARTMANN és CONEN
HUSKIVITELI R. T. SUBOTICA
TELEFON 12.

Szőlőoltványok

amerikai stanyra oltott, elismert legjobb
minőségben dug győserzettel, gyökéres és
sima vadverszők minden fajban, valamint
nemeseit 2-3 éves gyümölcs és rózsafák
megrendelhető.
Sévár László
mintaszőlő és szőlőoltvány telepéről
Petrovaradin (Majur) Postafiók 17
Larakat Bakačeva ulica
Arcaevők kívánatra ingyen!

Jázován, novakanjizsai já-
rás, a község főútcáján, for-
galmas helyen korosma,
teljes felszereléssel, már-
vány billiárdasztallal és jég-
szekrényvel, 300 négyzög-
öt beltelekkel tehermentes-
sen, jutányos áron, szabad
kézből eladó. Érdeklődni
lehet Kiss M. István tulaj-
donosnál, Jázován, vasut-
állomás Potiszi Szveti Ni-
kola. 13153

Borbélyüzlet, forgalmas
helyen, 1000 dinárért el-
adó, esetleg kiadó. Gombos
János fodrász, Bačka To-
pola. 12955

Éjjliárdasztal, új, besze-
rezhető Gombár József bil-
liárdkészítőnél, Temerin.
13013

Hentes-szuró, kvegsdaráló,
betegség miatt olcsón el-
adó. Nagy Géza, I. Stosa-
va ul. 14. 13138

Száknó kézimunka üzleté-
ben lámpaernyő-vázák
kaphatók. Ugyanott jutá-
nyos áron raffolt sztorok
készítését és fehéreműk
varrását is vállalom.
13124

Bankzálogcédulákat veszek.
értük a legmagasabb árat
fizetem. Nemzetközi Iroda,
Aleksandrova ulica 9.
13116

Zephir-, Rekord- fa- és
szentuzelűs kályhák, Elite-
tűzhelyek zománcozott, nik-
kelezett és fekete kivitel-
ben kaphatók. Barzel vas-
kereskedés, Subotica.
10444

Készforgalmu gyógyszer-
tár bérletre vagy megvé-
telre keresek Gyógysze-
részt jellegre leveleket a
kiadóhivatal továbbit.
13098

Bevezetett fodrászüzlet
más vállalkozás miatt el-
adó. — Érdeklődni Pleesz,
Kula. 13143

Házhelyek, kisebb-nagyobb
házak a kertvárosban el-
adók Ruttkaynál, Lelenc-
ház mögött. 13064

Kétszobás lakás, a tör-
vényeséknél azonnali ki-
adó. Érdeklődni Sienkijevi-
čeva ulica 14. 13119

Szivórgázmotor, 14 HP. leg-
modernebb kivitelű, azon-
nali használatra készen,
eladó. Megtekinthető Gere
Jenő gépműhelyében, Fe-
keticsen. 13019

Mikulási és karácsonyi
krampusok nagyban és ki-
csinyben kaphatók. Kauf-
mann Franjonál, Willsono-
va ul. 6/a. 13025

Tégla- és cserépgyárak fi-
gyelmébe! Körülbelül 1
vagon új téglaszárító 48×
16×1" és 4 vagon hasz-
nált cserépszárító deszka
eladó. Érdeklődni Csizsár-
nál, Szubotica, Mjloš Obi-
lić ul. 9. 13047

Samira szalonszőnyeg
450×450 eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 13059

Elsőrendű Ehrbar zongora
kifogástalan állapotban el-
adó. Cím a kiadóban. 13060

Műlabak-
műkarok, gyűzfűzők, tá-
mpépek és betegelő-kocsik,
Schönbrunnál, Szubotica,
Paie Kujundžićeva 20.

Kárpitos
munkákat, sezlonoikat és ja-
vításokat olcsón vállal Kon-
rad kárpitos, Subotica, Zmaj
Jovin trg 5. 11798

Hölgyfodrász-szalon Az ismert iváló női fodrász, **BULAJIĆ**, július 1-től kezdődően **Aleksandrova**
ulica 6. szám alatt van, Bejárati a kapu alatt, **CS** ismert olcsó árak!

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

2 ujdonság!

2 különleges attrakció!

NAGY KATÓ

diadalmas ujdonság

Bakfisközársaság

Zendülést szervező felsőok kalandjai a szerelem szigetén

ZORO-HURU

a kanibálok között

A két koma vidám története, mint emberovák, pincérek, spanyol kalandorok, tengermédvék, indiánok és mennybéli angyalok

Előadások kezdete 4, 6 és 10 órákor. — Rendes helytér

Róza- és fehérburgonyát, saját termelést szállít Danilo Ivkov, Szatpár.

12261

Használt boros

hordók

minden mennyiségben azonnal tölthető 50 litereltől 7000 literig kaphatók Krix Lajosnál, Subotica, Mažuranićeva ul. 19. 7112

Nemes, fajtisztá gyümölcsfákat, díszcserjéket, bokor és futórózsákat őszi szállításra ajánl a Vajdaság legrégibb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiža. 12351

Nem meglepetést, de jó

PAPLANT

Suboticán csak PAPAN-IPARNÁL kaphat. 12408 telen házaspárnak vagy iroda számára kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 12690

Zászlók

tisztá gyapjú tengerész-zászlószövetből, garantált fény-, eső- és vihámentes. Nagyban és kicsinyben. — Winkler József, Subotica, Madjarska ul. 9. Kérjen árajánlatot. 10079

Prima rőtisszánát, valamint szobafütyöszenet, mindenemű tűzifát ajánl Fr. Lippert, széna- és fakereskedés, Osijek I., Desatičina 19. Kérjen árjegyzékét. 12529

Eladó Palicsan 500 négyzetes telek portmentes helyen szép kényelmes családi házzal. Alkalmatlan pensionnak vagy szanatóriumnak. Cim a kiadóban. 12626

Modern családi ház, adómentes, tíz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Azonnal beköltözhető. Földes ruhaüzlet. 12281

20%-os koronabónuszt veszünk. Pučka štetionia i zalozni zavod d. d. Osijek, Desatičina ulica 27. 11802

Eladó mechanikai műhely üzlettel, biztos egzisztencia. Bánáti város központjában. Felvilágosításul szolgál Bodor Lajos közvetítő, Veliki Beckerek, Begejski red 8. 12899

Szőlő

evenkás, eltevésre igen alkalmas, kicsinyben kg-ként 3.50 dinárért kapható Piukovits József központi irodájában Jelačićeva ulica 4. 11971

Eladó téli alma, fáról szedett válogatott, arany téli parmen, sárga belleflor, moos, Janathán, sikulai, téli, Bismark szercsikái, stb. Sefcsics Lajos, Save Tekelije 8. 12058

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgömbök és címzés költsége számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívogatott jellegű leveleket továbbítunk. Kérve megkülönböztetésben válasszunk mellékletet.

KOLONFÉLE

Különbejárati emeleti uccai butorozott szoba előszobával azonnalra kiadó. Pašičeva ul. 11. (Edény-piac). 13152

Házati lakással és gazdasági udvarral a város belterületén bérbé vennék. Telefon 707. 13144

2 kislakás butorozva, vagy üresen és műhely kiadó. Palmotićeve ul. 79 13129

Elveszett Rosenfeld Ignác névre szóló fegyverviselési engedély. Megtaláló adja le Jelačićeva ul. 2. szám alatt 13131

Berendezünk háziipart (nyári és téli cikkek). Állandó és biztos egzisztencia vagy mellékfoglalkozás. Díjtalan felvilágosítás. Aylsdorf, Inh. R. Münker, Zeitz-Aylsdorf (Deutschland). 13136

Műhelynek, raktárnak alkalmas helyiség, száraz és világos padlás, a beltéren olcsón azonnalra kiadó. — Érdeklődni Paje Kujundžićeva ul. 88, varroda. 13068

Elveszett a Pašičeva ul. 8. sz. házból egy kis selyempincsi. A becsületes megtalálót kérem adja le a fenti címen, jutalom ellenében. 13173

Kétszobás udvari lakás 500 dinárért azonnalra kiadó. VI., Vukovićeve ulica 41. 13161

Uraim

igaz, hogy vannak helyek, ahol olcsóbban megberetválkozhatnak, de nem célszerű dolog archörökön takarózkodni. Keresse fel alkalomadtán uri fodrászüzletemet, ahol szakcsin, higiénikus kiszolgálásban részesül. Árak: Bérteljeny tíz számmal diákoknak 20, városi és állami tisztviselőknek 25 dinár. Tehát 2, illetve 2 és fél dinárért már

MIJANDZICS

uri fodrász üzletében beretválkozhat. Szubotica, Zenede épület, Albina ucca 2. szám.

«MAGDOLNA» állati táplálást hízal, csontosít, a vért tisztítja, a gyomrot és beleket rendben tartja, az emésztést elősegíti, véstől mentesít, minden állat szívesen fogyasztja. Naponta egy kanállal adagoljunk a nagy állatoknak, ½ kanállal malacoknak és baromfinak az abrakba vagy moslékba keverve. Leplombált, kis zsákokban kerül forgalomba, minden zsákban adagoló kanál és használati utasítás. Állatorvosi felügyelet alatt készül. Szuboticai fölerakot és árusítóhely Hercl drogéria, Aleksandrova ulica. 12795

Ültessen ősszel gyümölcsfát. Kérjen árjegyzékét és rendelje meg idejében szükségletét Bednarz-féle faiskolában, Stára Kanjiža. 12385

Háromszobás lakás, mellékkelhelyiségekkel, egy ötszobás, fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. Cim: I., Brozova ulica 10. 13121

Vendéglőt elszámolásra átvenne hozzáértő házaspár. Keller Ádám, Labor-palota, Subotica. 13065

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap:

Douglas Fairbanks első filmje

Három testőr

Aleksander Dumas klasszikus regényéből

Rendezte: Fred Niblo. Személyek:

Douglas Fairbanks
Adolf Menjou Barbara la Marr

United Artist Avala-film

Tiszta egészség
olcsóbb
mint
az
orvos
és a patika

Bármivel foglalkozik Ön,

a nap minden órájában ki van téve a legkülönbözetűbb baktériumok fertőző hatásának, amelyeket a legtöbbször kezei útján szed fel. — Kezeinek naponta többszöri mosását baktériumokat és szennyeztelt anyagot eltávolító szappannal Ön sem mellőzheti. Az Albus mosdószappan a legbiztosabban eltávolítja nemcsak a kezeiről, de a test minden részéről a port, izzadságot, más piszkot és a betegségek okozó bacillusokat. Az Albus mosdószappan használata által már sok orvosi és gyógyszerköltiséget takarítottak meg.

kapható minden kereskedésben

ALBUS
mosdószappan

13160

Földekre, házakra, ékszerre, értékpapírokra és egyéb értékes tárgyakra

pénz

kölcsön kapható kedvező visszafizetési feltételek mellett. Kemény Bank-üzlet által Subotica, Manojlovićeva 3. 12866

Rossz a rádiója?

Nincs megelégedve teljesítményével? Elavult? Rendszer? Forduljon bizalommal Pálfi Jenő, rádió-technika: laboratóriumához Subotica X., Vesnićeva ulica 5. (Lelenczák mögötti sarokház.) 11174

Különbejárati butorozott szoba kiadó. VIII., Železnicka 10. 13070

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemű húgycsőbántalmaknál, női fehérőlyásnál. Gyógyszertárban és drogériákban dobozoként 25 dinár. Postai szétküldés Blum gyógytár, Szubotica, főpostával szemben. 11070

»Neo-Derma« kivonat biztos szer viszketéssel járó bőrgyulladások és bőrbajok ellen 10 dinár előzetes beküldése mellett prospektust küld Nadla laboratórium, Subotica.

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzéke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta- vagy okmánybélyegeken. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica 9, Subotica. 12163

Közvetítjük a legrovidebb idő alatt az engedélyt minden fajtájú, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés, lícno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 12163

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosítókat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrovidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 12163

Ótvart, lábfelelyt, nedvező sömört meggyógyít a régen bevált »Házikenőcs sebolajjal«. Adagja 30 din., nagy adag 50 dinár. Utánvétel küldi »Fehér Kerest« gyógytár, Palič.

Olcsóbb lett a tűzifa! Mindennemű tűzifa, koks és szén a legolcsóbb Vujkovic J. és Társa napi áron kicsinyben és nagyban beszerezhető: cé...él, Jakićeva u. 41. - Tel. 6-69